

PROTOKOLL

S-KVINNORS KONGRESS 2017
KARLSTAD 19-20 AUGUSTI

**Förslags- och beslutsprotokoll fört vid S-kvinnors
kongress den 19 - 20 augusti 2017 i Karlstad**

Lördagens förhandlingar den 19 augusti

Mellan klockan 09.00 och 10.00 fanns det möjlighet för ombuden att vid dialogbord diskutera program och inkomna motioner med föredragande från förbundsstyrelsen.

Dagordningens punkt 1 Mötets öppnande

Förbundsordförande Carina Ohlson inledde kongressen och hälsade alla, ombud och gäster, välkomna.

Gruppen Three Pink Friends sjöng fyra disco-covers.

Inga-Lill Röhr, distriktsordförande för S-kvinnor i Värmland välkomnade alla till Karlstad och Värmland och berättade att de är stolta och glada över att få vara värdar för kongressen. Värmlands distrikt omfattar 11 klubbar där Arvika, Karlstad och Kristinehamns klubbar fyller 110 år nästa år. Inga-Lill berättade att distriktets vision är att ha en kvinnoklubb per kommun. Under förra året bildades två nya klubbar och i år har en ny klubb bildats. Distriktets mål är bland annat att synliggöra kvinnors situation och arbeta mot mäns våld mot kvinnor. För två år sedan firade distriktet 100-årsjubileum. Inga-Lill har själv sammanställt skriften ”Arbetarhustruns söndagsvila” och kan konstatera att det inte var tal på någon vila. S-kvinnornas möten hölls på kvällar, antagligen för att kvinnorna hade gjort färdigt alla sysslor och lagt barnen. Värt att nämna är att de jobbade med samma frågor som vi gör idag, prostitution, jämställdhet, och - om kvinnor skulle använda svordomar eller ej. Inga-Lill Röhr avslutar med att önska alla en bra kongress!

Inledningsanförande av förbundsordförande Carina Ohlsson

Kära S-kvinnor – när vi nu samlas här för kongress, så vet vi att vi behövs i politiken. Den feministiska kampen inspirerar, är idébärande och ideologisk och initierar frågor. Sverige är ett av världens mest jämställda länder. Vi, S-kvinnor, har jobbat hårt för det och ska vara stolta.

S-kvinnor är en viktig del av den rörelse som i över 100 år kämpat för att stärka kvinnors rättigheter. Många klubbar och distrikt firar och jubilerar i år och jag var och firade med den äldsta klubben för ett tag sedan. Nämligen Allmänna kvinnoklubben i Stockholm.

Det vi då kunde konstatera var att det var ungefär samma frågor som drevs då som nu, som t ex kvinnors arbetsvillkor. De var också starkt engagerade i rösträttsfrågan.

Mötena pågick sent på kvällarna och precis som nu var de noga med att gå från ord till handling och utförde politik i praktiken, genom att starta verksamheter såsom kooperativ, hjälpverksamhet, utbildning med mera.

För 100 år sedan startade också många klubbar sin verksamhet i samband med hungerupproret och brödupproret. Men vi har mycket kvar att göra. Män tjänar fortfarande mer pengar – vi måste alltså sluta lönegapet. Män har mer makt – därmed behövs bättre villkor för kvinnor som medför större frihet. Mäns våld mot kvinnor är fortfarande ett enormt samhällsproblem, så vi kräver en nollvision mot detta våld.

Att vara feminist handlar om att se problemen och ha viljan att göra något åt dem. Som vi ser det finns inget att vänta på, vi vet hur det ser ut och vad vi behöver göra.

Det är en kamp för hållbar ekonomi, en tydligare fördelningspolitisk profil som satsar på att stärka välfärden och minska klassklyftorna.

Jämställdhet och jämlikhet gynnar alla. Att fler få makt över sina liv gynnar hela samhället. Det är en kamp för en jämställd arbetsmarknad, de osakliga löneskillnaderna måste motverkas – betänk då att borgarna lägger förslag om sänkta ingångslöner. Vilka kommer det främst att drabba? Jo utlandsfödda kvinnor eftersom de har lägst förvärvsfrekvens 60 % och ska ut på arbetsmarknaden nu.

Det är en kamp för heltid som norm och bättre arbetsmiljö.

Det är en kamp för att prioritera kvinnors hälsa och för bättre sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

En kamp för att bejaka tjejers och kvinnors sexualitet och bekämpa gamla normer och sexism.

Det är en kamp mot exploatering av kvinnokroppen, mot objektifiering, sexistisk reklam, pornografi, sexköp, sexualbrott och mot mäns våld mot kvinnor.

En kamp för ett jämställt föräldraskap och därmed en individualiserad och jämställd föräldraförsäkring.

En kamp för jämställdhet genom hela livet, därmed också kravet på jämställda pensioner.

Det är en kamp för internationell solidaritet för jämställt bistånd, för att öka kvinnors deltagande för fred och säkerhet och för att stärka och skydda kvinnors rättigheter på flykt och som migranter.

Allt handlar om det feministiska samhällsbygget. Även om de flesta partier talar om jämställdhet, så går de inte från ord till handling som vi gör – Vi tar kampen.

Förbundsordförande Carina Ohlsson förklarade därefter 2017 års förbunds kongress för öppnad, kl 10.37.

Dagordningens punkt 2

Beslut om mötets offentlighet

Beslut

Kongressen beslutade:

att kongressen ska vara offentlig.

Dagordningens punkt 3

Upprop

Totalt 94 ombud hade registrerat sig. Sex ombud: Isabella Andersson, Bohuslän, Katarina Bosetti Kristoffersson, Bohuslän, Irada Söderberg, Jönköpings län, Cecilia Jansson, Kalmar län, Stina Lindbäck Olsson, Örebro län och Irma Görtz, Östergötland, hade lämnat återbud på grund av sjukdom varvid röstlängden fastställdes till 94 stycken.

Beslut

Kongressen beslutade:

att efter anmälda förändringar godkänna ombudslistan och fastställa röstlängden till 94 stycken.

Dagordningens punkt 4

Godkännande av kallelse

Beslut

Kongressen beslutade:

att godkänna kallelsen.

Dagordningens punkt 5

Fastställande av dag- och arbetsordning

Beslut

Kongressen beslutade:

att fastställa dag- och arbetsordningen.

Dagordningens punkt 6

Val av presidium

a) Fyra mötesordförande

Beslut

Kongressen beslutade:

att välja Ellinor Eriksson, Linnea Björnstad, Monica Green och Maria Strömkvist till mötesordförande för förbundskongressen.

b) Tre mötessekreterare

Beslut

Kongressen beslutade:

att välja Ann-Charlotte Visén, Västernorrland, Anneli Karlsson och Amanda Green, Värmland och Lisbet Björklund, Örebro, till mötessekreterare för förbundskongressen.

c) Tre justerare

Beslut

Kongressen beslutade:

att välja Monica Enarsson, Dalarna, Carina Fredén, Stockholm, och Camilla Persson, Blekinge, till justerare för förbundskongressen.

d) Fyra rösträknare

Beslut

Kongressen beslutade:

att välj Elisabeth Moborg, Östergötland, Natalie Sial, Stockholms län, Felicia Lundmark, Västerbotten, och Anna Fernebro, Skåne, till rösträknare för förbundskongressen.

e) Redaktionsutskott

Beslut

Kongressen beslutade:

att välja Sara Mellander, Förbundsstyrelsen, Esme Güler, Stockholms stad, Sofia Andersson, Värmland, Kristina Taimi, Norrbotten, Ulla Pettersson, Gotland, och Maria Granström, pressekreterare.

Carina Ohlsson överlämnade ordet till presidiet och Ellinor Eriksson tackade för förtroendet att få leda förhandlingarna. Därefter gick hon igenom ordningsregler för dagarna. Ellinor Eriksson och övriga mötesordföranden och sekreterare presenterade sig därefter.

Nomineringstid val av valberedning

Beslut

Kongressen beslutade:

att fastställa nomineringstiden för val av valberedningen till den 19 augusti klockan 17.00.

att revisorerna träder in som valberedning vid valet av valberedning.

Dagordningens punkt 7

Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelser för 2015 och 2016

Beslut

Kongressen beslutade:

Att i övrigt lägga verksamhetsberättelserna 2015 och 2016 med godkännande till handlingarna

Dagordningens punkt 8

Ekonomiska berättelser för 2015 och 2016

Beslut

Kongressen beslutade:

att godkänna de ekonomiska berättelserna för 2015 och 2016 och lägga dem till handlingarna.

Dagordningens punkt 9

Revisionsberättelser för 2015 och 2016

Beslut

Kongressen beslutade:

att lägga revisionsberättelserna för 2015 och 2016 till handlingarna.

Dagordningens punkt 10

Beslut om ansvarsfrihet

Beslut

Kongressen beslutade:

att bevilja förbundsstyrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåren 2015 och 2016.

Dagordningens punkt 11

Uppföljning av bifallna motioner från förbunds kongressen 2015

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt lägga uppföljningen av bifallna motioner från förbunds kongress 2015 till handlingarna.

Dagordningens punkt 12 Förbundsstyrelsens skrivelser

Förbundsstyrelsens skrivelse nr 1 – Medlemsavgift

1. ORGANISATION OCH UTVECKLING

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
01:02	Enklare och rättvisande debitering av medlemsavgift	Sthlm stads distrikt	Besvara
01:03	Ändring av medlemsavgift	Skånes distrikt	1 Avslag
			2 Bifall
			3-4 Avslag
			att uppdra till redaktionsutskottet att komma med förslag till hur S-kvinnor ska påtala hos partisekreteraren att vi vill ha vårt medlemsystem tillbaka

Skrivelse från S-kvinnors kongress i Karlstad 2017 Till Socialdemokraternas partisekreterare

Just nu pågår S-kvinnors kongress 2017 i Karlstad, vi tar många viktiga debatter och framtidsinriktade beslut, såväl politiska som organisatoriska frågor avhandlas. En fråga som inte borde vara en fråga för kongressen, utan en självklarhet, men som tyvärr blivit en väldigt stor och viktig del, är frågan om medlemsregistrets funktion.

Vi är många som otåligt väntar på att åter få ett fungerande medlemsregister, för att helt enkelt kunna bedriva fungerande verksamhet. Nu har vi varit utan ett fungerande medlemsregister i mer än femton månader, under tiden som ni på partiexpeditionen jobbat på att utveckla det som ska bli ett mycket bättre system än det vi hade.

Vi S-kvinnor vill be dig att så skyndsamt som möjligt se till att vi i klubbar och distrikt åter igen får tillgång till systemet. S-kvinnor är idag Sveriges största och mest inflytelserika partipolitiska kvinnoförbund. Vi ökar ständigt i medlemsantal, vi måste ges möjlighet att bedriva vår verksamhet, hålla reda på våra medlemmar, hitta deras adresser, skicka ut kallelser, se vilka som har betalt eller inte osv.

Skrivelse antagen av S-kvinnors kongress 2017-08-20

Beslut

Kongressen beslutade:

att medlemsavgiften till förbundet är oförändrad 100 kronor för vardera 2018 och 2019, samt att förbundsstyrelsen får i uppdrag att göra en enkät hur ekonomin ser ut i distrikt och klubbar, samt sedan göra en remiss till distrikt och klubbar med förslag på avgiftskonstruktion som beslutas på kongressen 2019.

Hälsning från våra gäster, Annika Strandhäll (S) socialminister

Tack så mycket, och tack S-kvinnor för att jag får vara här och ta del av er kongress. Tack också för att jag får tillfälle att säga några ord.

Två av tre. Sex tusen kronor. Sex år. Klockan fyra. Var femte kvinna och vart tionde barn.

Det är siffror jag kommer återvända till under min tid i talarstolen. Jag tror ni känner igen dem.

Två av tre är nämligen proportionen mellan kvinnor och män i sjukskrivning. Två av tre sjukskrivna är kvinnor. Kvinnor är dessutom ofta sjukskrivna längre än män.

Sex tusen kronor. Det var min andra siffra. Det är så mycket det skiljer i snitt mellan kvinnor och män i pension. I månaden. När du går i pension efter ett långt arbetsliv ska du kunna känna att du går i pension till något. Inte bara från något. Alla pensionärer, såväl kvinnor som män, ska kunna känna ekonomisk trygghet. Du ska se fram emot pensionen med värme i hjärtat, inte en klump i magen. Det finns inget annat mål för mig att arbeta för.

Sex år. Sex födelsedagar. Sex julaftnar. Sex år av liv – så mycket skiljer i förväntad medellivslängd mellan den som har kort och lång utbildning. Klyftorna i vårt samhälle blir övertydliga – och vikten av att bekämpa dem likaså.

Vi behöver ta ett helhetsgrepp om den jämlika hälsan. Det är nödvändigt att göra så. För trots att Sverige har upplevt en god hälsoutveckling under senare år, så har delar av samhället hamnat på efterkälken.

Klockan fyra. Löneskillnaden mellan kvinnor och män är 12,5 %. Det innebär att kvinnor arbetar gratis efter kl. 16:00 varje dag. Män har som vanligt betalt hela dagen.

Jag tror inte att vi bara kan prata oss till högre löner och bättre villkor, även om jag tror att ett genomgripande värderingsarbete är nödvändigt. Jag tror på den svenska modellen, med avtal mellan fack och arbetsgivare. Som politiker på nationell nivå handlar det om att ge rätt förutsättningar, där de stora satsningar som regeringen har gjort på resurser och personal till välfärden den viktigaste delen.

Var femte kvinna och vart tionde barn. Var femte vuxen kvinna i Sverige har någon gång i sitt liv utsatts för allvarligt sexuellt våld. Brå uppskattar att runt 100 våldtäkter begås varje dag. 98 procent av förövarna är män och killar och våldtäkterna riktar sig framför allt mot kvinnor och barn. Omkring vart tionde barn tvingas uppleva att pappa misshandlar mamma. Ungefär 13 kvinnor mördas årligen av sina män. I den relation som vi ska känna oss som mest trygga upplever många kvinnor och barn den mest brutala av otrygghet.

För allt hänger ihop. Två av tre. Sex tusen kronor. Sex år. Klockan fyra. Var femte kvinna och vart tionde barn.

Allt är siffror som illustrerar det patriarkala samhälle vi lever i. Och dess direkta konsekvens är att kvinnor misshandlas och mördas i nära relationer. Att barn växer upp i otrygghet och med våldet ständigt närvarande. Men samtidigt är det möjligt att påverka. Att förändra. Det måste inte vara så här. Politik är att vilja och att göra förändring. Vi ska bygga det samhälle vi drömmer om. Ett socialistiskt och feministiskt samhälle.

Tack för er tid, tack för allt ni gör. Fortsätt med det, driv på, höj rösten. Förvänta er allt. Vi litar på er.

Fortsatt förhandling Dagordningens punkt 12 Förbundsstyrelsens skrivelser

Förbundsstyrelsens skrivelse nr 2 – Politiskt program 2017 "Den feministiska kampen"
Yrkanden under Dagordningens punkt 14.2-9

Förbundsstyrelsens skrivelse nr 3 – Stadgeändringar

Susanne Andersson, förbundssekreterare, föredrog förslaget till nya stadgar och efter justeringar förelåg ett förslag.

1. ORGANISATION OCH UTVECKLING

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
01:04	Om stadgeändring	Skånes distrikt	Besvarad
01:05	Stadgeändring om mandatperioder i S-kvinnors förbundsstyrelse	Skånes distrikt	Bifall
01:06	2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen	Skånes distrikt	Bifall
01:07	2-åriga mandatperioder för ledamöter i förbundsstyrelsen	Skånes distrikt	Bifall
01:08	Om hur länge uppdragen för S-kvinnor varar när de väljs på förbunds kongressen	Västerbottens distrikt	Bifall
01:09	Dagordning	Västerbottens distrikt	Avslag
01:10	Styrelsernas rösträtt	Västerbottens distrikt	Avslag
01:11	Beslutsmässiga	Västerbottens distrikt	Bifall
01:12	Enskilda motioner för S-kvinnor	Västerbottens distrikt	Avslag

FÖRBUND

§ 1 Ändamål

Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund, S-kvinnor, erkänner sig till den demokratiska socialismen, sådan den uttrycks i socialdemokratiska partiets program och stadgar. S-kvinnors uppgift är att utifrån socialdemokratins värderingar och S-kvinnors program och stadgar verka för ett samhälle där kvinnor och män är jämställda. Som socialdemokratiska feminister ställer vi klasskamp, kvinnokamp och den antirasistiska kampen sida vid sida. S-kvinnors uppgift är att stärka kvinnors ställning i familj, arbetsliv och samhälle samt att synliggöra och arbeta för att undanröja de makt- och diskrimineringsstrukturer som begränsar kvinnors liv. S-kvinnor vill tillsammans med likasinnade kvinnor världen över bidra till jämställda förhållanden mellan kvinnor och män.

§ 2 Organisation

Klubbarna är S-kvinnors grundorganisationer. Klubbarna sammansluter sig i distrikt, vilka är förbundets regionala lokala huvudorganisationer. Distrikten bildar förbundet. Distriktsindelningen beslutas av kongressen. Möjlighet finns att stödja S-kvinnors ändamål genom att bli medlem i S-män för jämställdhet, vilket inte innebär medlemskap i S-kvinnor. S-män för jämställdhet administreras på förbunds nivå. Kongressen är högsta beslutande organ. Förbundet leds av en av kongressen vald styrelse.

Förbundsstyrelsen består av elva ledamöter varav ordförande och förbundssekreterare väljs särskilt. För förbundsstyrelsens ledamöter utses nio ersättare som tjänstgör i den ordning de utsetts av förbundskongressen.

Mandattiden för ledamöterna och ersättare är två år.

Förbundsordföranden och förbundssekreteraren väljs samma år, väljs på två år.

Förbundsstyrelsen är beslutför när mer än halva antalet ledamöter är närvarande.

Kongressen väljer tre revisorer samt två revisorsersättare. Mandattiden för dessa är två år. Dessa har att jämte av förbundsstyrelsen anlitad yrkesrevisor till kongressen avge berättelse över förbundets räkenskaper, förvaltning och verksamhet.

§ 3 Förbundets kongress

Moment 1

Ordinarie kongress genomförs vartannat år innan september månads utgång.

Moment 2

Extra kongress sammankallas vid behov av förbundsstyrelsen eller när minst en tredjedel av distrikten så begär. Förbundsstyrelsen fastställer tider för extra kongress.

Moment 3

Kallelse till ordinarie kongress utgår senast 8 månader före kongressen.

Moment 4

Kongressen består av 100 ombud samt förbundsstyrelsen.

Moment 5

Ombuden till kongressen väljs för varje distrikt av distriktskongressen.

Moment 6

Varje distrikt tilldelas 2 ombud. Resterande ombud fördelas mellan distrikten i förhållande till antal redovisade medlemmar vid senaste årsskiftet.

Distrikten meddelas antalet ombud senast 31 januari det år det är kongress.

Moment 7

Vid kongressen har ombud rösträtt.

Moment 8

Förbundsstyrelsens ledamöter, ersättare och revisorer samt valberedning har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt, men inte rösträtt.

Förbundsstyrelsens ledamöter och ersättare kan inte vara ombud på kongressen.

Moment 9

Val och omröstning sker öppet. Personval sker med sluten omröstning om antalet nominerade är fler än de som ska väljas.

Moment 10

Nomineringar för val av förbundsstyrelse och revisorer ska ske senast två månader före kongressens öppnande till av föregående kongress vald valberedning.

Valberedningen består av sju ledamöter och väljs på två år.

Moment 11

Motion till kongressen kan väckas av enskild medlem, klubb och distriktsstyrelse. Alla motioner ska behandlas av distriktskongressen. Motion som avslås av distriktskongressen kan skickas vidare till förbundskongressen om distriktskongressen så beslutar.

Moment 12

Motion till kongressen skall vara förbundsexpeditionen tillhanda innan 1 maj.

Moment 13

Ombud kan ställa "Aktuell fråga" till förbundsstyrelsen. "Aktuell fråga" inlämnas senast två veckor före kongressens öppnande.

Moment 14

Förbundsstyrelsen ska senast tre veckor före kongressens öppnande sända ut de förslag som ska behandlas på kongressen till ombud och distrikt.

Moment 15

Förbundsstyrelsen avger verksamhetsberättelse till kongressen.

Moment 16

Kongressen tar på förslag från revisorerna ställning till frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen.

§ 4 Avgift

Kongressen fastställer medlemsavgift till förbundet för nästkommande två kalenderår.

§ 5 Förbundsstyrelse

Förbundsstyrelsen är förbundets högsta beslutande organ då kongressen inte är samlad.

Förbundsstyrelsen leder förbundets verksamhet i överensstämmelse med förbundets program och stadgar samt av kongressen fattade beslut.

Förbundsstyrelsen beslutar om verksamhetsinriktning för verksamheten mellan kongresserna.

Ordförande och förbundssekreterare har med ansvar inför förbundsstyrelsen att sköta den omedelbara ledningen av förbundets verksamhet.

Förbundssekreteraren förestår förbundsexpeditionen och leder arbetet i enlighet med fattade beslut.

Klubb och distrikt kan mellan kongresserna väcka fråga till förbundsstyrelsen.

Förbundsstyrelsen avgör om förslaget kan behandlas eller hänskjutas till nästa kongress.

§ 6 Uteslutning

Medlem som uppträder på ett sätt som står i strid med förbundets syfte, mål och stadgar, kan av förbundsstyrelsen uteslutas. Innan beslut fattas ska medlemmen ges tillfälle att inför förbundsstyrelsen föra talan i ärendet. Uteslutningsbeslut fattas av förbundsstyrelsen.

Distriktsstyrelsen i det distrikt där medlemmen är aktiv ska ges tillfälle att yttra sig innan beslut om uteslutning fattas av förbundsstyrelsen.

§ 7 S-kvinnors tidning

Förbundet ger ut tidningen Morgonbris. Tidningen ingår som medlemsförmån.

§ 8 Ändringar i stadgar

Kongressen beslutar om stadgar för förbundet samt grundstadgor för distrikt och klubbar.

Ändring träder omedelbart i kraft om inte annat beslutas.

DISTRIKT

§ 1 Ändamål

S-kvinnors distrikt har till uppgift att med utgångspunkt i S-kvinnors ändamål verka för ett samhälle där kvinnor och män är jämställda.

S-kvinnors distrikt ska samla klubbar och enskilda medlemmar inom sitt område samt utifrån program- och handlingsplaner utveckla verksamheten och verka för att nya klubbar bildas.

S-kvinnors distrikt ska särskilt uppmärksamma önskemål om medlemmars skolning för det politiska engagemanget.

§ 2 Organisation

Alla klubbar inom distriktets geografiska område skall tillhöra distriktet.

Distriktet organiserar distriktsklubb för medlemmar som inte är med i en lokal klubb.

Distriktsklubb ansluts till arbetare-kommunen i den ort där det socialdemokratiska partidistriktet har sitt säte.

Distriktskongressen är distriktets högsta beslutande organ.

Distriktet leds av den på distriktskongressen valda styrelsen.

Distriktsstyrelsen består av minst fem ledamöter varav ordförande och kassör väljs särskilt, i distriktet ska ansvarig för studier utses.

Distriktsstyrelsen är beslutsför när mer än halva antalet ledamöter är närvarande.

Distriktskongressen väljer minst två revisorer samt revisorsersättare.

Dessa ska till distriktskongressen avge berättelse över distriktets räkenskaper, förvaltning och verksamhet.

§ 3 Distriktskongress

Moment 1

Ordinarie distriktskongress genomförs årligen innan 1 maj. Kallelse och ombudsfördelning till distriktskongressen ska distriktet skicka till klubbarna senast 8 veckor före distriktskongressen. Extra distriktskongress sammankallas vid behov av distriktsstyrelsen eller när minst en tredjedel av distriktets klubbar begär det.

Moment 2

Klubb tilldelas minst ett ombud. Representation i övrigt beslutas av distriktskongressen.

Moment 3

Vid distriktskongressen har ombud rösträtt.

Moment 4

Distriktsstyrelsens ledamöter, ersättare, revisorer samt valberedning har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt, men inte rösträtt.

Distriktsstyrelsens ledamöter och ersättare kan inte vara ombud på distriktskongressen.

Moment 5

Val och omröstning sker öppet. Person-val sker med sluten omröstning om antalet nominerade är fler än de som ska väljas.

Moment 6

Distriktsstyrelsen beslutar om sista dag för nomineringar för val av distriktsstyrelse och revisorer, samt andra förtroendeuppdrag i distriktet och nomineringar för val av ombud till förbundets kongress. Efter nomineringstidens utgång äger endast valberedningen rätt att föreslå kandidater.

Moment 7

Valberedningen består av minst tre ledamöter.

Moment 8

Valberedningen bereder förslag till ombud till förbundets kongress. Distriktskongressen väljer ombud och ersättare till förbundets kongress.

Moment 9

Motion till distriktskongress kan väckas av enskild medlem eller klubb. Motion ska vara distriktet tillhanda senast fyra veckor före distriktskongressens öppnande.

Moment 10

Dagordning och arbetsordning för distriktskongressen ska ihop med verksamhetsberättelse och motioner jämte styrelsens utlåtande göras tillgängliga för ombuden senast två (2) veckor före distriktskongressens öppnande.

Moment 11

Ombud kan ställa "Aktuell fråga" till distriktsstyrelsen.

Moment 12

Distriktsstyrelsen avger verksamhetsberättelse till distriktskongressen.

Verksamhetsinriktning och budget bör antas på distriktskongressen.

Moment 13

Mötet tar på förslag från revisorerna ställning till frågan om ansvarsfrihet för distriktsstyrelsen.

§ 4 Avgift

Distriktskongressen fastställer medlemsavgiften till distriktet för nästkommande kalenderår. Distriktet ska senast 1 mars redovisa förbundsavgiften för föregående kalenderår till förbundet.

§ 5 Distriktsstyrelse

Distriktsstyrelsen är distriktets högsta beslutande organ då distriktskongressen inte är samlad.

Distriktsstyrelsen leder distriktets verksamhet i överensstämmelse med program och stadgar samt av distriktskongressen fattade beslut.

KLUBBAR

§ 1 Ändamål

S-kvinnors klubbar har till uppgift att organisera och samla kvinnor som erkänner den demokratiska socialismen, sådan den uttrycks i socialdemokratiska partiets program och stadgar, och såsom socialdemokratiska feminister vill arbeta för ett samhälle där kvinnor och män är jämställda.

S-kvinnors klubbar ska lägga sig vinn om att i en utåtriktad dialog med kvinnor lägga grunden för S-kvinnors politiska program.

§ 2 Medlem

Medlem är den som identifierar sig som kvinna, som erkänner S-kvinnors ändamål, följer dess stadgar samt betalar medlemsavgift.

Medlem som verkar i strid mot S-kvinnors ändamål och stadgar kan uteslutas av förbundsstyrelsen.

§ 3 Organisation

Klubb består av enskilt anslutna medlemmar. Klubb kan utgöras av kvinnoklubb eller distriktsklubb.

Klubb ingår i arbetarekommunen, i enlighet med partiets stadgar. Flera klubbar kan verka inom arbetarekommunens geografiska område.

Enskilda medlemmar kan anslutas till distriktsklubb.

Klubb leds av vid årsmötet vald styrelse. Styrelsen ska bestå av minst tre ledamöter varav ordförande och kassör väljs särskilt. Klubbstyrelsen är beslutsför när mer än halva antalet ledamöter är närvarande.

Årsmötet väljer två revisorer samt revisorsersättare. Dessa ska till årsmötet avge berättelse över klubbens räkenskaper, förvaltning och verksamhet.

Verksamhetsinriktning och budget bör antas på klubbens årsmöte.

§ 4 Medlems rättighet och skyldigheter

Moment 1

Medlemskap i S-kvinnor ger medlemmen rätt till:

- att delta i klubbars och arbetarkommuners mötes- och studieverksamhet.
- att rösta vid medlemsmöten, kongressval och allmänna omröstningar.

- att kunna nomineras och väljas till förtroendeuppdrag inom S-kvinnor, partiet, politiska församlingar samt andra uppdrag till vilka partiet/förbundet nominerar kandidater.
- att få information om S-kvinnors och partiets ställningstaganden i politiska och organisatoriska frågor.
- att ställa förslag vid möten i klubbar och arbetarekommuner.
- att motionera till förbunds kongress/parti kongress, distriktskongresser och årsmöten.
- att delta i rådslag anordnade av S-kvinnor och partiet, partidistrikt eller arbetarekommun.

Moment 2

Medlem av S-kvinnor:

- måste erkänna det socialdemokratiska partiets grundläggande idéer som de uttrycks i partiprogram och stadgar.
- är skyldig att betala av S-kvinnor fastställd medlemsavgift.
- får inte uppträda osolidariskt mot S-kvinnor eller partiet.
- får inte propagera i strid mot partiets grundläggande idéer.
- får inte skada S-kvinnor, partiet eller dessas verksamhet.

§ 5 Möten och verksamhet

Klubbens högsta beslutande organ är medlemsmötet, oavsett om det äger rum fysiskt eller via Internet.

Årsmötet genomförs före februari månads utgång.

Kallelse och dagordning ska utgå till klubbens samtliga medlemmar senast två veckor före dagen för årsmötet.

Årsmötet behandlar verksamhetsberättelse, fråga om ansvarsfrihet samt väljer styrelse, revisorer och valberedning.

Val och omröstning sker öppet.

Personval sker med sluten omröstning om antalet nominerade är fler än de som ska väljas.

§ 6 Avgift

Ny medlem betalar avgift för det år under vilket inträdet sker.

Medlemsavgiften till klubb fastställs av årsmötet.

Medlem betalar avgift för förbund, distrikt och klubb enligt beslut på förbundets kongress, distriktskongress och klubbens möte.

Klubb redovisar senast första februari avgiften till distriktet vari ingår avgift till förbundet.

Uppbörden av avgifterna ombesörjs av partistyrelsen. Inbetalade avgifter för klubben utbetalas av partistyrelsen till klubben/distriktet per den 30 juni och den 31 december det år som avgifterna har erlagts av medlemmen.

§ 7 Styrelse

Styrelsen leder klubbens verksamhet i överensstämmelse med program och stadgar samt av medlemsmötet fattade beslut.

Styrelsen fördelar mellan sig de uppgifter som inte av årsmötet särskilt ålagts ledamot.

Det är styrelsens uppgift att planera och lägga fram förslag till medlemsmötet samt tillse att medlemsmötets beslut verkställs.

Styrelsen ska till årsmötet avlämna verksamhetsberättelse för det gångna året.

§ 8 Allmänna bestämmelser

Klubb skall om fråga om upplösning väcks i första hand tillsammans med medlemmarna och i samverkan med distriktet se över möjligheterna att finna nya

verksamhetsformer. I andra hand ska fråga om samgående med annan klubb prövas. Vid samgående tar klubb med sig samtliga sina tillgångar. Klubb upplöses om minst ¾ av medlemmarna fattar beslut därom. Medlemmarna överförs därvid till distriktsklubb. Nedlagd klubbs tillgångar tillfaller distriktet. Medlem som inte längre önskar vara medlem hos S-kvinnor begär sitt utträde. Medlem, som trots skriftlig påminnelse resterar med avgift under längre tid än tolv månader, ska uteslutas ur klubben. Innan sådan uteslutning sker, ska den arbetarekommun som medlemmen tillhör underrättas skriftligen. Vid återinträdet ska de avgifter erläggas som resterade vid uteslutningen.

§ 9 Start av ny klubb

Instruktioner vid start av ny klubb tillhandahålls på förbundsexpeditionen.

§ 10 Tillägg till stadgar

Tillägg till dessa stadgar kan antas av årsmötet och ska för godkännande underställas kvinnodistriktet.

Beslut

Kongressen beslutade:

att godkänna de föreslagna stadgarna.

Denna paragraf har direktjusterats

Förbundsstyrelsens skrivelse nr 4 – Ny distriktsindelning

Beslut

Kongressen beslutade:

att anta ny distriktsindelning i Västra Götaland.

Ajournering

Mötet ajournerades för lunch kl. 12.30

Mötet återupptas kl 13.32

Hälsning från våra gäster, Margot Wallström (S), utrikesminister

Margot Wallström talade om mod och tålmod och hon betonade att det är viktigare än någonsin att våga tro på politikens möjligheter.

”I dagens samhälle där det är så mycket yta, show och positionering vet vi, som är med i politiken, att politik är ett hårt arbete som kräver mod. Det krävs nämligen mod att våga stå för sina värderingar, och att sedan omsätta dem i praktisk handling. Det är inte frånvaro av rädsla, utan trots att man känner sig lite rädd, så vågar man ändå stå upp för det man tror på.”

Margot Wallström berättar att hon ägnat en hel sommar åt att läsa böcker om personer som är det vi kallar modiga och som är förebilder i samhället.

”Det de har gemensamt är att de alla bär på en stark känsla av vad som är rätt och fel, och att de följer en inre kompass. Jag vet inte vart de fått den ifrån, men det är viktigt hur vi pratar med våra barn och ungdomar, och med varandra, för att hitta kompassriktningen så vi vågar stå för våra värderingar.”

”Nu i vår tid när lösningarna som presenteras kan verka enkla och attraktiva visar historien, när det gäller krig och upprustning, att S-kvinnor alltid stått för en sansad och balanserad linje och förstått att det är minst lika viktigt att använda politiken och diplomatin som vapen. För vi har inte bara en militär säkerhet att arbeta med. Det finns hot från klimatförändring, Cyberhot, eller att vårt sätt att tänka påverkas.”

”Vi måste fortsätta att vara modiga och tålmodiga för vi vet att reformer tar tid. Det tar många år innan det ger resultatet. Vi måste våga investera och tänka framåt. De mesta av de problem vi har idag kommer ta lång tid att komma tillrätta med. Klimatet, till exempel, måste vi tänka generationer framåt och börja bygga för det nu. Och vi måste börja prata om tolerans och mångfald som kvaliteter i samhället.”

Hon avslutade med att läsa ur sin favoritdikt ”De gamla kvinnorna” av Tadeusz Rózewicz.

Dagordningspunkt 14 Program och motionsbehandling

Dagordningspunkt 14.1 Organisation och utveckling

1. ORGANISATION OCH UTVECKLING

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
01:01	Fira 100-årsminnet av kvinnors rösträtt!	Sthlm stads distrikt	Bifall

Mötet beslutade att i övrigt fastställa avsnittet 1. *Organisation och utveckling.*

Parentation

Carina Ohlsson ber om en liten stunds tystnad och att alla ska sända en tanke till dem som inte längre finns med oss. Hon berättar att i juli lämnade Hagar Normark från Västerbotten oss. Hon var född 1919 och gick med i S-kvinnor redan som 14-åring. Hon var bosatt i Boliden och valdes in som riksdagsledamot 1971.

Carina Ohlsson, förbundsordförande, föredrog förslaget till nytt program, *Den feministiska kampen.*

Dagordningspunkt 14.2 Inledning, det feministiska samhällsbygget

Programmet diskuterades vid dialogborden tidigare på morgonen. En del av de synpunkter som framkom arbetades in i den reviderade version som därefter blev grundförslag till mötets förhandling.

2. DET FEMINISTISKA SAMHÄLLSBYGGET

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
02:01	Kvarteret framtiden 2:0	Blekinge distrikt	Besvarad
02:02	Skolpeng och vinster i välfärden	Sthlm stads distrikt	Avslag
02:03	Utvärdering av förskola/skolas insatser i arbete med jämställdhet och genusfrågor	Sthlm stads distrikt	1 Avslag
			2 Besvarad
02:04	Allmän förskola från 2 års ålder	Avantgarde Skåne	Bifall
02:04	Allmän förskola från 2 års ålder	Avantgarde Skåne	att förskolan ska bli kemikaliesmart på sikt
02:05	Förbjud religiösa friskolor	Uppsala läns distrikt	Bifall

02:06	Se över kriterierna för särskilt boende för äldre	Sthlm stads distrikt	Avslag
02:07	Om att göra det lättare att få bo på ett särskilt boende för äldre	Sthlm stads distrikt	Bifall
02:08	Telestolpar och koppartråd	Göteborgs distrikt	1 Besvarad 2-3 Avslag att ge S-kvinnor i riksdagen uppdraget att verka för att tillgång till telefoni och bredband för hushåll och företag säkerställs i hela landet

Vår ideologiska grund

Klasskamp, kvinnokamp och antirasistisk kamp

En klassmedveten feminism är nödvändig för att bygga en rättvis och demokratisk värld. S-kvinnors feminism handlar om att utmana, ifrågasätta och omdana det samhälle som under sekler har styrts och dominerats av män.

S-kvinnor ställer klasskamp, kvinnokamp och antirasistisk kamp sida vid sida, men vi ser också andra maktordningar och annan diskriminering. Kvinnor är ingen homogen grupp och påverkas därför olika av den patriarkala ordningen. Det är viktigt att se olika maktordningar och förstå hur de samverkar.

S-kvinnors mål är det jämställda och jämlika samhället, där alla människor lever i frihet och har lika stor makt över sina liv och den gemensamma utvecklingen av samhället.

Patriarkatet

Samhället är i grunden präglad av en patriarkal ordning, där män som grupp är överordnade kvinnor som grupp. Män har större ekonomisk, politisk, social och kulturell makt än kvinnor. Detta tar sig bland annat uttryck i att män tjänar mer pengar och tar mindre ansvar i hemmet. Mäns våld mot kvinnor, förtryck och diskriminering är samhällsproblem som begränsar alla kvinnor.

Genus

Genusbegreppet betonar att kvinnor och män inte formar hela sin identitet själva, utan i relation till det samhälle vi alla är en del av. Det finns olika förväntningar på flickors och pojkers och kvinnors och mäns beteenden och uttryck. Först när vi ser och förstår de strukturer som särskiljer och värderar könen olika kan vi bekämpa dem. Alla människor ska kunna göra fria val av livsriktning, åsikter, uttryck och sexuell läggning.

En klassmedveten feminism

Vi lever i en globaliserad kapitalistisk värld där makt och resurser är koncentrerade hos ett fåtal. Den positiva utvecklingen med minskad fattigdom i världen måste delas av alla och användas för att förbättra villkoren för alla. De åtta rikaste männen i världen äger idag mer än vad den fattigaste halvan av jordens befolkning äger tillsammans. Utvecklingen pekar på fortsatt ökade klyftor och minskad jämlikhet, både i Sverige och i världen.

Det är en brutal orättvisa som medför flera destruktiva effekter. I ojämlika samhällen brister tilliten mellan människor vilket begränsar friheten och tryggheten för alla.

Särskilt skadliga är klassklyftorna för de grupper som har minst makt. Klasssamhällets yttersta konsekvens är att människor med lägre utbildningsnivå och sämre ekonomi, i högre utsträckning drabbas av ohälsa och lever kortare liv. Därför är det avgörande att ekonomiska resurser och makt fördelas jämnt och jämställt.

Den feministiska kampen

Folkrörelse och folkbildning är viktiga verktyg i den feministiska kampen. För att ta makt i samhället är det en styrka ju fler vi är. S-kvinnor organiserar kvinnor i hela landet – lokalt, regionalt och nationellt. Vi utvecklar politiken och påverkar samhällsutvecklingen för att förverkliga vår vision om en jämställd värld.

1. Det feministiska samhällsbygget

Bostad – en social rättighet

Byggande är ett redskap för samhällsförändring. Sverige har saknat en tydlig samhällsbyggnadspolitik de senaste decennierna och det har lett till ett segregerat samhälle. Redan under 1970-talet tog S-kvinnor fram ”Kvarteret framtiden” – ett politiskt program om ett samhälle grundat på allas rätt till likvärdiga liv. När vi nu formar framtidens feministiska samhällsbygge är de tankarna viktiga utgångspunkter.

Samhällsbygge kräver helhetsgrepp och politiskt ansvarstagande. Målet är att skapa attraktiva, välfungerande och socialt integrerade bostadsområden med en blandad bebyggelse för människors behov genom hela livet därför ska bygg- och fastighetsbolagen ta ett stort socialt ansvar. När S-kvinnor skrev Kvarteret Framtiden var en god boendemiljö en av de centrala tankarna. Det finns skäl att minnas detta när Sverige åter står inför en stark nybyggnadsperiod – det gäller att inte bara kvantitativt öka antalet bostäder, det gäller att också göra det med god kvalitet.

Alla människor har rätt till en bostad av god kvalitet till en rimlig kostnad, därför behövs allmännyttan i alla kommuner. Utförsäljningen av allmännyttan ska stoppas. Miljonprogrammen måste rustas upp utan att det drabbar de som bor där idag genom höga hyreshöjningar. Byggandet av fler hyresrätter ska gynnas, bland annat genom en skatteneutralitet mellan boendeformer. Förutsättningarna för att bygga i hela landet måste också ses över. S-kvinnor ska verka för reformer som balanserar villkoren mellan upplåtelseformerna. Kvinnor, som generellt har lägre inkomster än män, är mer beroende av hyreslägenheter till rimliga kostnader.

Trygghet och tillgänglighet

Trygghet är en avgörande faktor i feministisk samhällsplanering. Känslan av otrygghet förstärks när män tar över det offentliga rummet. En våldsam machokultur inskränker allas frihet. Flickor och kvinnor upplever en större rädsla än pojkar och män för överfall eller påhopp kopplat till sexualisering och objektifiering. Många väljer att inte gå ut ensamma, speciellt kvällstid. Trygghet är mer än en fysisk miljö. Det näthat som drabbar kvinnor i stor utsträckning sprider oro och rädsla. Det begränsar människors lust att uttrycka sig fritt. Det är oacceptabelt.

Vi får aldrig tillåta att den rädslan begränsar flickors och kvinnors livsutrymmen. Män behöver ta ett större ansvar för klimatet i det offentliga rummet.

Utomhusmiljöer ska vara väl upplysta och inbjudande och planeras för att skapa trygghet och tillgänglighet. För att skapa trygghet krävs jämlikhet eftersom människor då inte ställs mot varandra.

Stad och land – hela Sverige ska leva

Hög arbetslöshet och låg framtidstro leder till sociala problem och oro. Det krävs särskilda satsningar för att skapa fungerande livsmiljöer för både stad och land.

Utarmningen av landsbygden måste stoppas. En grundläggande tillgång till samhällsservice som apotek, post, bank, kontanthantering, tele, el och IT ska garanteras i hela landet. Stöd till landsbygdsutveckling ska gynna lokalsamhället. Att möjliggöra för alla att kunna röra sig är en förutsättning för en levande landsbygd, därför krävs satsningar på bra infrastruktur, samhällsservice, kulturutbud och hållbar kollektivtrafik.

De klassklyftor som finns i hela landet blir extra synliga i städerna, som samlar samhällets starkaste och svagaste grupper. Koncentrationen av hög arbetslöshet, låga skolresultat och trångboddhet riskerar att förstärka patriarkala strukturer i många förorter. De reaktionära krafterna som begränsar kvinnors frihet måste bekämpas och feministiska krafter stärkas. I många av landets tätorter råder bostadsbrist och i de stora städerna är den mycket stor. Det byggande som krävs ger oss stora möjligheter att genom medveten stadsplanering och exploateringspolitik fysiskt förbättra redan befintliga boenden, miljön och sociala förhållanden i de stadsdelar och på de orter som bäst behöver detta. Alla har rätt till en miljö som är fysiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

Ett öppet samhälle ger människor chanser att träffas utanför sina ursprungliga umgängeskretsar. Att samla olika funktioner i närområdet, till exempel samlingslokaler, bibliotek, simhall och fritidsgård, kan leda till spännande möten och främja lokal demokrati. Folkbildning är också en viktig del av demokratin. Föreningslivet och folkrörelserna måste fortsatt ges utrymme och möjligheter att växa, i såväl städer som på landsbygden. Det är viktigt att vi inte bygger bort föreningslivet när våra städer växer samtidigt som föreningslivet på landsbygden kan komma att behöva extra stöttning.

Välfärd och möjligheter

Ett feministiskt samhälle måste bygga på tillgång till fungerande välfärd av hög kvalitet, men en stark och gemensam välfärd är inte slutmålet, den är ett verktyg för att utöka demokratins räckvidd. Det är en grund för allas frihet. När välfärden inte räcker till är det oftast kvinnorna som får kompensera för bristerna genom att gå ner i arbetstid. Det anhörigansvar som många kvinnor i dag tar leder till att de får lägre lön, mindre fritid, försämrad pension, ökad stress och ohälsa, samtidigt som samhället förlorar arbetade timmar och skatteintäkter.

Förskola, skola och fritidsverksamhet är viktiga mötesplatser för alla barn. Det är pedagogiska verksamheter som ska genomsyras av en genusmedveten och normkritisk pedagogik. Det fria skolvalet bidrar till segregationen och behöver mötas med att kommunerna får vetorätt inför nya etableringar av friskolor.

Förskolor ska finnas i närområdet och ha bemanning och storlek på barngrupperna som ger barnen trygghet och möjligheter att utvecklas. Lagstadgad rätt till barnomsorg även på kvällar, nätter och helger ska vara en självklarhet. Allmän förskola ska gälla från två års ålder. För att förskolan ska vara jämlik bör den på sikt vara avgiftsfri, liksom fritidsverksamhet efter skoltid. Skolan ska vara likvärdig för alla elever och kunskapen ska stå i fokus. Skolan ska bygga på demokratiska och sekulära värderingar. S-kvinnor motsätter sig religiösa friskolor och förskolor.

Skolan ska vara kompensatorisk. Flickor och pojkar måste få samma möjligheter att nå goda resultat, känna sig trygga och må bra. Det ska råda nolltolerans mot alla former av kränkningar.

Sverige ska vara ett föredöme för andra länder i vård och omhändertagande av sina äldre. Äldres rättigheter ska stärkas genom att en särskild äldreomsorgslag ska införas. Äldreomsorgen ska ha god bemanning och kvalitet och vara en trygghet både för de boende och för deras anhöriga. Kvinnor ska inte tvingas kompensera för bristande hemtjänst eller underbemanning på äldreboendet. Anhörigvård får aldrig reduceras till en kvinnofråga. Att umgås med barn eller anhöriga ska ske av egen vilja. Det behövs mer forskning angående i vilken mån tillgång till äldreomsorg är jämställd, dvs. om kvinnor får samma tillgång till äldreomsorg som män.

Ett feministiskt samhällsbygge måste baseras på en gemensamt ägd och finansierad välfärd av hög kvalitet. Den offentliga sektorn ska inte styras av marknadskrafter. När välfärden privatiseras riskerar skolan och vården att bli ojämlig. De verksamheter som drivs privat ska regleras och åläggas att återinvestera överskott.

S-kvinnors krav:

- Jämställdhet ska vara en faktor i all samhällsplanering.
- Skattepolitiken ses över för att få neutralitet mellan olika boendeformer.
- Skapa trygga och upplysta boendemiljöer.
- Satsningar på samhällsservice och infrastruktur ska gå hand i hand med bostadsbyggande i hela landet.
- Satsa på en fungerande kollektivtrafik och bredband för hela landet.
- Stoppa utförsäljningen av allmännyttan och gynna byggandet och bevarandet av fler hyresrätter.
- Rusta upp miljonprogrammen.
- Investera i välfärden för att möjliggöra för kvinnor att delta i arbetslivet på samma villkor som män.
- Ge kommunerna vetorätt om friskoleetableringar.
- Förskolor och skolor ska bygga på demokratiska och sekulära värderingar och ha en genusmedveten och normkritisk pedagogik.
- Lagstadgad rätt till barnomsorg även på kvällar, nätter och helger.
- En särskild äldreomsorgslag som stärker äldres rättigheter ska införas.
- Vinster ska inte vara styrande i välfärden. Offentliga medel ska gå till verksamheten.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 2. *Vår ideologiska grund, Det feministiska samhällsbygget.*

Hälsning från våra gäster, Börje Westlund, HBT-S

”HBT-S är en sidoorganisation, precis som S-kvinnor, som alltid varit en god kamrat och som vi har mycket gemensamt med”, sade Börje Westlund. Anledningen till att hela HBT-rörelsens finns är det patriarkala förtrycket.

”Det är i feminismen och i kampen mot det patriarkala förtrycket som vi tycker lika.”

Han sade att HBT-S och S-kvinnor alltid har ett bra samarbete och utbyte när de ska diskutera frågor och lämnar en hälsning till kongressen från HBT-S förbundsstyrelse och förbundsordföranden.

”Det är en stor ära för mig att få vara på kvinnoförbundets kongress!”

Dagordningens punkt 13

Val

a) 5 ordinarie ledamöter i förbundsstyrelsen

Beslut – ordinarie ledamöter, två år

Kongressen beslutade efter slutna omröstning:

Att välja Susanne Dufvenberg, Västerbotten, Yvonne Karlén, Dalarna, Hillevi Larsson, Skåne, Erika Storme Martinger, Södra Älvsborg och Lena Josefsson, Stockholms stad, till ordinarie ledamöter av förbundsstyrelsen för en period av två år (omval)

Resultat Personval 2017-08-19

Val av ledamöter i förbundsstyrelsen

Susanne Dufvenberg, Västerbotten: 93 (vald)

Yvonne Karlén, Dalarna: 92 (vald)

Hillevi Larsson, Skåne: 91 (vald)

Erika Storme Martinger, Södra Älvsborg: 88 (vald)

Lena Josefsson, Stockholms stad: 85 (vald)

Shida Kinuka: 21 (ej vald)

Röstberättigade: 94

Angivna röster: 94

b) 9 ersättare i förbundsstyrelsen

Beslut – ersättare

Kongressen beslutade efter slutna omröstning:

att välja Maritha Meethz, Norrbotten, Monica Fällström, Västernorrland, Elisabet Fjellström, Jämtland, Ann-Marie Palm, Göteborg, Nina Unesi, Stockholm stad, Malin Lauber, Kronoberg, Anna Fernebro, Skåne, Tara Twana, Stockholms stad, My Lilja, Uppsala till ersättare i förbundsstyrelsen för en period av två år

Resultat Personval 2017-08-19

Val av ersättare förbundsstyrelsen

Maritha Meethz, Norrbotten: 93

Monica Fällström, Västernorrland: 92

Elisabet Fjellström, Jämtland: 91

Ann-Marie Palm, Göteborg: 91

Nina Unesi, Stockholm stad: 91

Malin Lauber, Kronoberg: 89

Anna Fernebro, Skåne: 85

Tara Twana, Stockholms stad: 83

My Lilja, Uppsala: 83

Shida Kinuka: 26

Rose-Marie Edlund: 13

Gunilla Svantorp: 9

Röstberättigade: 94

Angivna röster: 94

c) 3 ordinarie revisorer

Beslut – revisorer

Kongressen beslutade:

att välja Marianne Carlström, Göteborg (sammankallande), Monica Green, Skaraborg, och Lisbet Björklund, Örebro län till revisorer.

d) 2 revisorsersättare

Beslut – revisorsersättare

Kongressen beslutade:

att välja Kerstin Hermansson Morén, Västerbotten, och Irma Pelo Hallqvist, Dalarna, till revisorsersättare.

Fortsatt förhandling Dagordningspunkt 14 Program och motionsbehandling

Dagordningspunkt 14.3 Ekonomi och hållbarhet

3. EKONOMI OCH HÅLLBARHET

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
03:01	Ekonomisk politik och ökade inkomstskillnader i Sverige	Sthlms läns distrikt	Bifall
03:02	Reparera mera	Norrbottens distrikt	Besvarad
03:03	Impregnerade fritidskläder och skor	Norrbottens distrikt	Besvarad
03:04	Säkra livsmedelsförsörjningen i Sverige	Skånes distrikt	Besvarad
03:04	Säkra livsmedelsförsörjningen i Sverige	Skånes distrikt	att S-kvinnor verkar för att regeringen skyndsamt arbetar fram en livsmedelsstrategi som säkerställer ett nationellt krislager

2. Ekonomi och hållbarhet

Hållbarhet och tillväxt

Samhällsutvecklingen ska vara långsiktigt hållbar, därför måste demokratin sätta gränser för marknaden. Samhällsekonomin ska vara ett medel i människans tjänst. Den måste ta hänsyn till både ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter för hållbarhet. Tyvärr betraktar vi idag bara de ekonomiska aspekterna när vi ska värdera hur samhället mår. Sveriges välmående mäts genom tillväxten av bruttonationalprodukten (BNP), men en positiv ekonomisk utveckling innebär inte automatiskt att människor eller miljön mår bättre. Ekonomisk-politiska beslut och samhällsplanering behöver därför ta hänsyn till alla tre hållbarhetsaspekter.

Större hänsyn måste tas till naturens kretslopp. Ekonomin behöver bli mer cirkulär. En del har gjorts men fler verktyg måste utvecklas och användas för att uppmuntra till återanvändning, återvinning och energiutvinning av restprodukter.

Delad ekonomi, som innebär att vi äger eller använder saker tillsammans, är ett sätt att utnyttja befintliga resurser på ett bättre sätt. Att dela är inget nytt men den digitala utvecklingen öppnar dörren för många nya delningstjänster. Cirkulär ekonomi och delad ekonomi behöver utvecklas och stärkas. Det får dock inte ske genom att arbetsgivaransvar urholkas och att skyldigheten att betala skatt åsidosätts.

Sverige är en bit på väg till ett fossilfritt samhälle. Stora delar av de fossila bränslena i värmesektorn är utfasade, men inom transportsektorn återstår däremot mycket att göra. Tågtrafiken och hela kollektivtrafiken behöver byggas ut och rustas upp och staten ska ha det övergripande ansvaret för tågtrafiken. Kärnkraften är både miljöfarlig och en säkerhetsrisk och måste avvecklas. Både barn och vuxna omges av gifter i vardagen, i hemmet och på jobbet. Arbetet för giftfria närmiljöer måste prioriteras. Alla förskolor ska vara kemikaliesmarta.

Produktion och konsumtion

Produktionen är central för ekonomin och samhällsutvecklingen, men en lika viktig del är human- och naturkapital.

Den svenska miljöpolitiken har drivit fram viktiga förändringar, effektiviserat produktionen och minskat de svenska utsläppen av till exempel växthusgaser. Samtidigt har den miljöpåverkan som svensk konsumtion står för fortsatt att öka, eftersom en stor del av de varor vi köper är producerade i andra länder. Vi måste därför aktivt arbeta för en medveten konsumtion. Vi förbrukar mer naturresurser än vi har råd med och skapar oåterkalleliga förändringar av jordens klimat. Sverige är på många sätt ett föredöme på miljöområdet, men det ger oss ingen anledning att slå oss till ro. Det återstår mycket arbete med att ställa om till ett hållbart samhälle och säkerställa den biologiska mångfalden, lokalt och globalt. Klimat och miljöproblem tar inte hänsyn till nationsgränser. Internationella handelsavtal ska utformas så att hänsyn tas till människor, miljö och demokrati samt att kvinnors och flickors rättigheter värnas.

En skattepolitik för samhällsbygget

Samtidigt som välbästandet stiger för de flesta har den sociala utsattheten koncentrerats till vissa områden. Sverige har haft de snabbast växande klyftorna inom hela OECD (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) under senare år. Det är en långsiktig negativ utveckling, klassklyftorna i Sverige har ökat i decennier.

Få länder lägger så stor andel av sin BNP på gemensamma välfärdstjänster som Sverige. Grunden är givetvis politisk. För att behålla och utveckla en välfärd med hög kvalitet och för att eliminera klassklyftorna behövs ett hållbart skattesystem. Den ekonomiska politiken måste möjliggöra stora och nödvändiga samhällsinvesteringar.

Skattesystemet reformerades på 1990-talet, men sedan dess har omfattande avsteg gjorts från grundläggande principer om neutralitet, förutsägbarhet och likformighet. Till exempel beskattas inkomst på arbete lägre än pension, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetslöshetsersättning och föräldrapenning. Det är en orättvisa som måste rättas till.

Skattepolitiken måste återfå en tydligare fördelningspolitisk profil för att minska de ekonomiska klyftorna och stärka välfärden. Det är så klassklyftorna utjämnas. En fördelningspolitik måste ta hänsyn till de orättfärdiga skatteskillnader som finns och minska dessa. Det är en förutsättning för ett jämlikt Sverige.

Klimat- och miljöförstörande verksamhet ska beskattas hårdare. Inom vissa områden kan till exempel höjda miljö- eller konsumtionsskatter växlas mot sänkta skatter på arbete. Skattesmitning och skatteplanering är ständigt aktuella frågor. Det behövs en kontinuerlig debatt om skattemoral.

S-kvinnors krav:

- Samhällsekonomin ska ta hänsyn till både ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter.
- Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland.

- Sverige ska avveckla kärnkraften.
- Sverige ska motverka utarmningen av den biologiska mångfalden.
- Cirkulär och delad ekonomi ska utvecklas och stärkas.
- Sverige ska bli ett föregångsland gällande giftfria miljöer.
- Ett mål för att minska de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser ska införas.
- Tåg- och kollektivtrafiken ska rustas upp och byggas ut.
- Skattesystemet ska återfå en tydligare fördelningspolitisk profil.
- Klimat- och miljöförstörande verksamhet ska beskattas hårdare.
- Pension, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetslöshetsersättning och föräldrapenning ska beskattas som inkomst på arbete.
- Upphandling inom offentlig sektor ska ske med hänsyn till människor och miljö.
- Konsumentskyddet ska stärkas.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 3. *Ekonomi och hållbarhet*.

Dagordningspunkt 14.4 Jämställd arbetsmarknad

4. EN JÄMSTÄLLD ARBETSMARKNAD

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
04:01	Lön och pension	Norrbottens distrikt	Bifall
04:02	6 timmars arbetsdag	Västerbottens distrikt	Besvara
04:03	Dags för satsning på kortare arbetstid	Skånes distrikt	Besvara
04:04	Förändra heltidsnormen till 30 timmar	Skånes distrikt	Bifall
04:05	En ny heltidsnorm	Skånes distrikt	Besvara
04:06	Uppräkning av sjukersättning	Skånes distrikt	Bifall
04:07	Tidsplan för individuell föräldraförsäkring senast 2020!	Skånes distrikt	Bifall
			att S-kvinnor aktivt driver opinionsbildning i frågan

3. En jämställd arbetsmarknad

En uppdelad arbetsmarknad

Svensk arbetsmarknad är ännu inte jämlik och jämställd. Det finns stora skillnader mellan kvinnor och män när det gäller lön, villkor och möjlighet att påverka sin arbetssituation. I hela samhället är mannen norm och arbetslivet är inget undantag.

Redan i skolan bryter könsrollerna igenom. Normer för manligt och kvinnligt styr vilka utbildningar och yrken som väljs av tjejer och killar.

En könssegregerad arbetsmarknad befäster könsroller och stereotypa uppfattningar om kvinnligt och manligt.

Utomeuropeiskt födda kvinnor har högre arbetslöshet än andra grupper. Det förstärker segregationen.

Jämlika och jämställda arbetsplatser är en vinst för hela samhället.

Arbetsliv och familjeliv

För att nå målet om full sysselsättning och kvinnors ekonomiska självständighet, behöver kvinnors deltagande i arbetslivet öka. Ett hållbart arbetsliv, med balans mellan familj, arbete och fritid, är en förutsättning för detta.

De senaste åren har anhörigvården märkbart ökat och det är i huvudsak kvinnor som tar ansvar för omsorg i nära relationer. Koppling finns till minskad offentlig sektor och därför behöver en översyn göras för att stärka den.

Vi lever i en könsmaktsordning där kvinnor fortfarande tar huvudansvar för det obetalda arbetet. Ojämställda familjeförhållanden påverkar arbetsmarknaden. Vid föräldraledighet tar kvinnor ut ca 75 procent av föräldradagarna, under barnets två första år tar kvinnor ut hela 90 procent av dagarna. Att kvinnor är mer borta från arbetet gör att alla kvinnor, även de utan barn, ses som riskarbetskraft.

Sveriges senaste stora arbetsmarknadsreform var när 40 timmars arbetsvecka infördes 1973. Ett resultat av arbetarrörelsens kamp för omfördelning och frigörelse. Det är nu 44 år sedan. S-kvinnor menar att det är hög tid att förändra heltidsnormen och driver därför arbetet med att införa 30 timmars arbetsvecka som norm. Det är en viktig reform för bättre hälsa, minskade sjukskrivningstal, lägre arbetslöshet och mer fritid. Det är dessutom en viktig jämställdhetsreform.

En helt individualiserad föräldraförsäkring stärker kvinnors roll på arbetsmarknaden, mäns roll som pappor och barnens rätt till sina föräldrar. Det är en förutsättning för ett jämställt familjeliv och arbetsliv.

Kvinnors arbetsvillkor

Många problem på dagens arbetsmarknad är tydligt kopplade till kvinnors arbetssituation. Kvinnor har mer osäkra anställningar, oregelbundna arbetstider, delade turer, deltidsanställningar och ohälsa kopplat till jobbet.

Heltid som norm måste gälla på hela arbetsmarknaden. Allmän visstidsanställning som anställningsform och delade turer ska avskaffas.

Arbetsmiljöfrågor måste uppvärderas av arbetsgivarna. Kvinnors sjukskrivningstal stiger alarmerande och det är framför allt den psykiska ohälsan på grund av stress och dålig arbetsmiljö som växer. Inom kvinnodominerade yrken är det viktigt att utveckla medarbetarnas egenmakt, rätt till kompetensutveckling och rehabilitering vid behov.

Tillsammans med arbetsmarknadens parter vill S-kvinnor utveckla ett arbetsmiljöarbete och motverka diskriminering. Riktade insatser behövs för att hjälpa kvinnor som har det svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Alla ska ha tillgång till ett livslångt lärande. Möjligheten att uppdatera, validera och komplettera sin utbildning måste därför förbättras inom alla sektorer.

För att uppnå en jämställd arbetsmarknad måste vi även få jämställd representation på ledande positioner både i offentlig och privat sektor. Hela lönen och halva makten måste bli verklighet på hela arbetsmarknaden.

Resultatet av en ojämsälld arbetsmarknad är att kvinnor har betydligt lägre livsinkomster än män. Det påverkar också kvinnors pensioner, många kvinnor får idag endast garantipension. Idag lever många kvinnor under EUs fattigdomsdefinition. Pensionssystemet behöver ses över i sin helhet för att nå jämställda pensioner.

Välfärden som arbetsplats

En växande och åldrande befolkning leder till att välfärdens åtagande blir större samtidigt som konkurrensen om personer i arbetsför ålder ökar. För att klara den stora rekryteringsutmaningen behöver välfärdens yrken och arbetsplatser vara attraktiva.

När kommuner och landsting måste förlita sig på bemanningsföretag för att klara verksamheten får det konsekvenser för patientsäkerhet, kvalitet och ekonomi samtidigt som stor personalomsättning påverkar arbetsmiljön negativt.

Offentlig sektor, som styrs demokratiskt, måste vara ett föredöme när det gäller jämställda löner, arbetsvillkor, arbetsmiljö, kompetensutveckling och karriärmöjligheter. Då skapas goda förutsättningar för både kvinnor och män att välja välfärden som arbetsplats.

Kvinnor på ledande positioner

Förutsättningarna att vara chef skiljer sig åt i olika sektorer inom offentlig sektor. Exempelvis har kvinnor i chefsposition generellt sett ansvar för fler anställda. Villkoren måste bli jämställda och de organisatoriska förutsättningarna för ett gott chefskap måste utvecklas.

Både inom offentlig och privat sektor måste fler kvinnor nå ledande positioner. Inte minst i bolagsstyrelser behöver kvinnors representation öka.

S-kvinnors krav:

- Avskaffa osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män.
- Heltid som norm ska vara en lagstadgad rättighet.
- Avskaffa allmän visstidsanställning som anställningsform och avskaffa delade turer.
- Föräldraförsäkringen ska vara individualiserad senast år 2020.
- Att aktivt utreda och driva frågan om förkortad heltidsnorm, i sin helhet.
- Hårdare krav på en god arbetsmiljö ställs på arbetsgivaren.
- Genuskunskap ska ingå i arbetsmiljöföreskrifterna.
- Lagstifta om kvotering av börsbolagens styrelser.
- Uppmuntra elever att välja utbildningar som bryter den könsuppdelade arbetsmarknaden.
- En nationell handlingsplan tas fram för kvinnor som länge stått utanför arbetsmarknaden.
- Goda arbetsvillkor, arbetsmiljö, jämställda löner samt kompetensutveckling och rehabilitering ska erbjudas inom alla sektorer. Offentlig sektor ska gå före som ett gott exempel.
- Ge kvinnor i chefsposition rätt förutsättningar för att utveckla ett gott chefskap.
- Pensionssystemet måste ses över i sin helhet.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 4. *Jämställd arbetsmarknad.*

Ajournering

Förhandlingarna ajourneras för middag kl 18.30.

Söndagens förhandlingar den 20 augusti 2017

Förhandlingarna återtog kl. 9.05, söndagen den 20 augusti. Ordförande Monica Green inledde dagen och tackade alla för en mycket trevlig kongressfest kvällen innan.

Upprop

Ett ombud, Charlotte Franzelius, lämnar kongressen och ersätts av Gill Lindros.

Beslut

Kongressen beslutade:

att efter anmälda förändringar godkänna ombudslistan och återigen fastställa röstlängden till 94 stycken.

Kongressen fick tre hälsningar genom filmer:

Ann Linde, EU- och handelsminister.

Anna Sundström, Generalsekreterare Olof Palmes internationella center.

Nasra Ali, S-studenters förbundsordförande.

Alla tre lyckönskade till en bra kongress.

Fortsatt förhandling Dagordningspunkt 14

Program och motionsbehandling

Dagordningspunkt 14.5

Jämställd hälsa

5. JÄMSTÄLLD HÄLSA

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
05:01	Hälsocentral för äldre	Västerbottens distrikt	1 Avslag 2 Bifall
05:02	Sorgpeng för alla i 100 dagar	Blekinge distrikt	Avslag
05:03	Bättre stöd till personer med långvarig psykisk sjukdom	Dalarnas distrikt	Bifall
05:04	Om ökade satsningar för att förebygga och behandla psykisk ohälsa.	Dalarnas distrikt	Bifall
05:05	Om ökad kunskap om barn som lever med missbrukande föräldrar.	Dalarnas distrikt	Bifall
05:06	Tänderna tillhör kroppen	Skånes distrikt	Bifall

4. Jämställd hälsa

Inom hälso- och sjukvården är det särskilt tydligt att mannen är norm. Kvinnors hälsa och sjukdomar ges lägre prioritet och sämre ekonomiska förutsättningar än mäns hälsa och sjukdomar. Kvinnor får sämre tillgång till vård och rehabilitering på flera områden. Denna orättvisa har uppmärksammats allt mer de senaste åren, men mycket återstår att göra.

Fram tills relativt nyligen trodde man till exempel inte att kvinnor drabbades av hjärt- och kärlsjukdomar i samma utsträckning som män. Det visade sig vara fel. Anledningen till att detta inte upptäckts tidigare var att forskningen utgick från den manliga anatomin.

Äldre som lider av depression eller ångest är en bortglömd grupp i vården, trots att psykisk ohälsa bland personer över 65 år är lika vanligt som demenssjukdom. Demenssjukdomar kan ibland förväxlas med andra psykiska sjukdomar initialt och vice versa. Andelen äldre personer med depression bedöms vara ett folkhälsoproblem. 27 procent av kvinnorna i åldern 65–79 år har besvär med ångslan, oro eller ångest.

Det finns fortfarande eftersatta områden vad gäller forskning och kunskap om kvinnors hälsa. Det handlar framför allt om problem och sjukdomar kopplade till kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa, som exempelvis endometrios, inkontinens, vestibulit och förlossningsskador. Belastningsskador och stress i kontaktyrken ökar som orsak till kvinnors ohälsa. Många kvinnor vittnar om att deras problem inte tas på allvar inom vården. Denna attityd måste bekämpas.

Vi står inför en förlossningskris i Sverige. Det handlar om fulla förlossningssalar, där barnmorskorna går på knäna för att hinna med sitt arbete. I vissa områden får inte kvinnor plats på närmaste sjukhus, utan tvingas åka till andra städer eller till och med utomlands för att föda. Rätten till en säker förlossning ska vara en självklarhet i Sverige.

För att tydligare kunna analysera skillnaden i vård mellan kvinnor och män måste sjukvårdsstatistiken redovisas könsuppdelat och forskningen om kvinnors sjukdomar måste få mer resurser. Vårdinriktade utbildningar behöver också ha ett tydligare genusperspektiv i undervisningen.

S-kvinnor ska verka för att utöka försäkringskassans närståendepenning för anställda och arbetssökande så att den utökas så att fler än en person kan söka närståendepenning samtidigt.

En ny sexuell revolution

Normerna kring kön och sexuell läggning har förändrats, inte minst har ett kritiskt perspektiv på heteronormen tillkommit. Många har en mer tillåtande attityd till sex och har fler sexuella kontakter. Internet och sociala mediers genombrott har fört med sig nya mötesplatser och informationssajter för kärlek och sexualitet. Sexuella relationer har till viss del frikopplats från kärleksrelationer, graviditet och barnafödande.

Det finns seglivade föreställningar om att sexualitet och sexualdrift skulle vara könsbetingat. Det påverkar värderingar och attityder kring sex. I själva verket är sexualiteten något individuellt och varierar lika mycket inom som mellan grupperna kvinnor och män. Under lång tid har kvinnor fostrats in i en passiv sexuell roll som utgått från mannens behov, medan män fostrats in i en aktiv roll. Mycket tyder på att detta är under förändring och att unga tjejer och killar idag har sex på mer lika villkor. Det är positivt, men samtidigt finns mycket kvar att göra för att kvinnor ska kunna bejaka sin sexualitet.

Det behövs en ny sexuell revolution. Kvinnors rätt till den egna kroppen måste också vara rätten till den egna lusten, genom hela livet.

Sexuell hälsa är folkhälsa

Trots att vi vet hur viktig sexualiteten är för vårt mående är frågor om sexuell hälsa sällan prioriterade inom folkhälsopolitiken.

Det saknas tillräcklig kunskap om den sexuella hälsan hos befolkningen. Det har inte gjorts någon större sexualundersökning sedan 90-talet, men en mindre undersökning från 2013 visade att den sexuella hälsan är kopplad till både klass, kön och ålder. Undersökningen konstaterar bland annat att svenskar har mindre sex än någonsin och att den sexuella lusten har minskat. Orsaken är ofta trötthet och stress.

Den nationella uppföljningen inom området sexualitet och reproduktiv hälsa fokuserar idag på områdena oskyddat sex, abort, samt sexuellt våld och tvång. Det saknas uppföljning som fokuserar på mer hälsofrämjande områden och även kunskap om sexualitet och tillfredsställande sexliv. Sexualitet behöver bli en självklar integrerad del av uppföljningen av folkhälsan.

HBTQ-personer som grupp har sämre psykisk hälsa. Till exempel har transpersoner betydligt högre risk för ohälsa och självmord. HBTQ-personers särskilda utsatthet behöver också prioriteras inom folkhälsan genom riktade insatser.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Sexuell och reproduktiv ohälsa är idag det vanligaste hälsoproblemen bland kvinnor i världen. En komplicerad graviditet, förlossning, abort och skadliga seder som till exempel könsstympning kan innebära livsfara. Rätten till mödravård, förlossningsvård, preventivmedel, vård och utbildning för att förebygga sexuell ohälsa är livsviktig.

Rätten till fri abort är avgörande för att kunna bestämma över sig själv och sin egen kropp. Hoten mot aborträtten kryper närmare. Abortmotståndarnas strategi med skrämmande bilder och slagord har kompletterats med en mer smygande juridisk kamp för att urholka aborträtten. S-kvinnor står upp för aborträtten både nationellt och internationellt. Kvinnor ska mötas av professionell personal som bortser från egna värderingar.

S-kvinnors krav:

- Riktade resurser för mer forskning och kunskap om kvinnors hälsa och sjukdomar.
- Avgiftsfritt screeningprogram för gynekologisk cellprovtagning i hela landet.
- Säkerställ jämställd vård genom bättre könsuppdelad statistik och ett tydligare genusperspektiv inom vårdinriktade utbildningar.
- Bejaka tjejeers och kvinnors sexualitet och bekämpa gamla normer och sexism.
- En normkritisk sex- och samlevnadsundervisning ska utvecklas och ges av lärare som är utbildade i ämnet.
- Ungdomsmottagningar ska vara avgiftsfria och nå alla.
- Sexualitet inkluderas i den nationella uppföljningen kring folkhälsa.
- Särskilda insatser för att stärka HBTQ-personers rättigheter.
- SRHR-frågor uppvärderas i folkhälsopolitiken.
- Värna rätten till fri abort, nationellt och internationellt.
- Säkra tillgången till förlossningsvård och minimera, diagnostisera och åtgärda antalet förlossningsskador samt förbättra eftervården.
- Mer forskning och kunskap om äldre kvinnors psykiska ohälsa för att förebygga depression.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 5. *Jämställd hälsa.*

Ajournering

Förhandlingarna ajourneras kl 9.58 för fika

Förhandlingarna återupptas kl. 10.15

Fortsatt förhandling Dagordningspunkt 13 Val

Beslut – valberedning

e) 7 ledamöter valberedningen

Kongressen beslutade efter sluten omröstning:

att välja Veronica Lindholm, Västerbotten, Anna Vikström, Stockholms län, Marlene Haara, Norrbotten, Chatarina Holmberg, Blekinge, Marlene Segerson, GOS, Inger Jarl Beck, Skåne, Siv Palmgren, Örebro, till valberedning.

Resultat Personval 2017-08-20

Val av valberedning

Veronica Lindholm, Västerbotten: 94
Anna Vikström, Stockholms län: 93
Marlene Haara, Norrbotten: 92
Chatarina Holmberg, Blekinge: 91
Marlene Segerson, GOS: 89
Inger Jarl Beck, Skåne: 84
Siv Palmgren, Örebro: 84
Helene Johansson Kokkonen, Östergötland: 16
Inga-Lill Röhr, Värmland: 15

Röstberättigade: 94

Angivna röster: 94

Beslut – sammankallande i valberedningen

Kongressen beslutade efter sluten omröstning:

att välja Siv Palmgren, Örebro till sammankallande i valberedningen.

Resultat Personval 2017-08-20

Val av sammankallade

Siv Palmgren, Örebro: 40
Chatarina Holmberg, Blekinge: 36
Veronica Lindholm, Västerbotten: 18

Röstberättigade: 94

Angivna röster: 94

Fortsatt förhandling Dagordningspunkt 14 Program och motionsbehandling

Dagordningspunkt 14.6

Exploatering av kvinnokroppen

6. EXPLOATERING AV KVINNOKROPPEN

MOTION	KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
06:01 Nollvision för våld i nära relationer som	Gotlands distrikt	Bifall

	folkhälsopolitiskt mål.		
06:02	Våldsutsatta kvinnor riskerar ohälsa på lång sikt – att blunda är strukturellt förtryck	Sthlm stads distrikt	1 Avslag 2 Besvara
06:03	Kvinnojourer	Österlens S-kvinnor	Besvara
06:04	Lagstifta om förbud för barn att bära slöja i förskola och grundskola	Uppsala läns distrikt	Avslag
06:05	Förbjud osunda kroppsideal	Sthlms läns distrikt	1 Bifall 2 Avslag
06:05	Förbjud osunda kroppsideal	Sthlms läns distrikt	3 Bifall

5. Exploatering av kvinnokroppen

Exploatering av kvinnokroppen kan vara både fysisk som våldtäkt, trafficking, prostitution och kvinnoförnedrande pornografi eller psykisk som objektivering och ouppnåeliga hälsofarliga ideal.

Objektivering och exploatering

I ett globaliserat kommunikationssamhälle som utvecklas snabbt möter vi ständigt nya utmaningar. Det digitala landskapet gör att informationen når fler snabbare och även fler yngre än tidigare. Internet och sociala medier har skapat nya mönster och vägar för exploatering av kvinnors kroppar som normaliserar objektivering, hat, hot och våld. Lagstiftningen måste hänga med i den utvecklingen.

Svenska marknadsföringslagen omfattar inte manipulering av bilder på människokroppen och måste därför ses över. Retuscherade och manipulerade bilder skapar ouppnåeliga och skadliga ideal. Det påverkar kvinnors självbild och hur de värderar sin kropp. Det kan leda till ökad utseendefixering, ätstörningar, osunda kost- och träningsvanor. Ett exempel på lagar som införts i några länder för att motverka osunda kroppsideal är förbud att använda modeller med för lågt BMI.

När de yttersta konsekvenserna av ett ojämnt samhälle inte bara gör sig påminda, utan bereds plats i samhället, måste vi reagera. Det behövs lagstiftning mot sexistisk reklam, marknadsföring och objektivering av kvinnor i TV och film.

Pornografi och människohandel

Den globala handeln med kvinnors och barns kroppar är idag en mångmiljardindustri som inte bara tar sig uttryck genom prostitution utan också genom pornografin. Flera decenniers forskning visar en mängd skadeverkningar på grund av den kommersiella pornografin. Både porrindustrin och sexhandeln handlar om maktförhållanden och ekonomiska intressen och är ofta kopplat till organiserad brottslighet.

Att kvinnokroppen går att köpa bekräftar ständigt inom pornografin. Porrindustrin är starkt präglad av den maktordning som överordnar män och underordnar och nedvärderar kvinnor. Den i dag så kallade "mainstream-pornografin" innehåller nästan alltid våld och inte sällan tortyrliknande inslag där kvinnor utsätts för plågsamma, förnedrande och våldsamma sexuella handlingar. Den här typen av pornografiska filmer ska inte förekomma.

På grund av den digitala utvecklingen når pornografin allt yngre grupper. Medelåldern när barn ser våldsporr första gången är idag 11 år. Det behövs en utredning om porrens skadliga verkningar.

Nej till sexköp

S-kvinnor var drivande i införandet av den svenska sexköpslagen som kriminaliserar den som köper, men inte den som säljer, sex. Lagen är viktig för att förebygga och bekämpa prostitution och människohandel. Vi vet att handeln hade varit betydligt mer omfattande utan en sexköpslag. Det blir tydligt i jämförelse med länder som legaliserat sexköp, där stora bordellverksamheter växer fram utan att de fått bukt med den svarta sexhandeln. Sexköpslagen har också en normerande effekt – den visar att Sverige inte accepterar handel med människokroppen.

Kunskaper om prostitution ökar i samhället men samverkan mellan olika instanser, till exempel polisen, socialtjänsten och hälso- och sjukvården behöver bli bättre. Alla personer som vill lämna prostitution ska få det stöd och den hjälp som de behöver. Idag är straffet för sexköp böter eller max ett års fängelse, men sexköp borde alltid leda till ett frihetsberövande straff. Våldigt få lagförs för sexköp, det är en brottslighet som måste prioriteras högre och kräver mer resurser.

När svenska medborgare köper sexuella tjänster utomlands gäller inte sexköpslagen. För att det ska bli möjligt krävs att brottet undantas från dubbel straffbarhet, dvs. att handlingen blir lika olaglig utomlands som i Sverige. Undantag för dubbel straffbarhet gäller för en rad andra allvarliga sexualbrott och borde även gälla för sexköp.

Sexualbrott

Nolltolerans ska gälla alla former av sexuella trakasserier. Vi får aldrig acceptera eller normalisera att flickors och kvinnors livsutrymmen begränsas för att andra tar sig rätten att ta för sig av deras kroppar, varken i de privata eller offentliga rummen.

För att en sexuell handling ska definieras som våldtäkt krävs idag att förövaren använder hot, våld eller utnyttjar en person i hjälplöst tillstånd, men en stor översyn av sexualbrottslagen har genomförts. Den visar att det ofta handlar om att många offer inte kämpade emot. Det har klarlagts att sådant är ett vanligt skydds beteende för att inte dra på sig värre skador och har felaktigt tolkats som samtycke. S-kvinnor stöder förslaget att sex alltid ska utgå från samtycke och att det ska införas ett oaktsamhetsrekvisit i lagen.

S-kvinnor ser också att det är viktigt att offret prioriteras och respekteras genom hela vårdkedjan och rättsprocessen och får rätt stöd. Att alla som anmäler en våldtäkt får ett målsägande biträde är ett första steg. Kunskapen om sexualbrott behöver stärkas inom hela rättsväsendet.

Mäns våld mot kvinnor

Enligt nationellt centrum för kvinnofrid har mer än var tionde kvinna i Sverige utsatts för våld i en nära relation. Varje år mördas cirka 15 kvinnor av en man i en nära relation. Mord som nästan alltid föregåtts av hot och våld som inte stoppats. Ojämställda löner och pensioner, tillsammans med dagens bostadssituation, bidrar till att kvinnor får svårt att lämna osunda relationer om de står i beroendeställning till sina män.

Mäns våld mot kvinnor är inte bara ett kvinnoproblem, det är ett samhällsproblem. Våldet måste förebyggas och offren skyddas. Att arbeta med värderingar och manlighetsnormer är oerhört viktigt och måste genomsyra hela samhället, speciellt skolan och idrottsrörelsen.

Landets kvinnojourer uppger att de tvingas neka kvinnor hjälp på grund av platsbrist. Skillnaderna är stora mellan hur landets kommuner prioriterar kvinnofridsfrågorna.

Kommunerna måste ta sitt ansvar och ha en tydlig handlingsplan för att motverka mäns våld mot kvinnor. En långsiktig finansiering av tjej- och kvinnojourerna måste säkras. Vilket ligger i enlighet med den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Men då landets kommuner i dagsläget inte tar sitt fulla ansvar bör regeringen under en övergångsperiod vara delaktig i finansieringen av landets kvinnojourer. Detta för att landets kvinnojourer ska kunna bygga sin verksamhet långsiktigt och inte gå under på grund av kommunernas okunskap. Samtidigt bör lagstiftningen för kommunernas ansvar, gällande mäns våld mot kvinnor och dess finansiering, skärpas ytterligare.

Äldre kvinnor är en grupp som ofta glöms bort när man talar om mäns våld mot kvinnor, men våldet tar inte pension. Däremot riskerar det sociala livet att inskränkas, vilket kan öka utsattheten. Det är därför viktigt att ha ett äldreperspektiv på dessa frågor.

Hedersbrott är en utmaning för hela samhället. Parallella samhällen byggda på patriarkala strukturer måste alltid motverkas. Kunskapen om hedersförtrycket och hedersvåldets speciella karaktär måste spridas. Det är hot och våld som utövas och/eller sanktioneras av flera personer som står i nära relation till den utsatta. Alla instanser, skolan, socialtjänsten, vården och rättsväsendet måste ha rätt redskap för att identifiera, bemöta och bekämpa hedersbrott. Hedersbrott ska införas som egen straffskärpning för att förtydliga brottets allvar.

Barn- och tvångsäktenskap är förbjudet i Sverige. Det stärkta skyddet som 2014 infördes mot barn- och tvångsäktenskap har inte fått önskade effekter, så tillämpningen av lagen måste ses över.

Surrogatmödraskap

Utifrån principen om alla människors lika värde ska ingen människa betraktas som ett medel för en annan människas behov och handel med kvinnors kroppar är aldrig acceptabelt. Därför ska varken kommersiellt eller altruistiskt surrogatmödraskap legaliseras.

S-kvinnors krav:

- Motverka alla former av exploatering och objektifiering av kvinnokroppen.
- Lagstifta mot sexistisk reklam, marknadsföring och objektifiering av kvinnor i TV och film.
- Införa en nollvision mot mäns våld mot kvinnor.
- Verka för att en utredning tillsätts om pornografins skadliga verkningar och hur pornografiska filmer med tortyrliknande och plågsamma inslag kan motverkas och förbjudas.
- Motverka sexköp och prostitution genom förstärkt samverkan mellan olika samhällsinstanser.
- Skärp sexköpslagen så att sexköp alltid leder till ett frihetsberövande straff.
- Svenska sexköpslagen ska gälla för svenska medborgare som köper sexuella tjänster utomlands.
- Skärp straffen för sexualbrott. Våldtäktslagstiftningen måste innefatta samtycke och oaktsamhet.
- Säkerställ en långsiktig finansiering av landets tjej- och kvinnojourer.
- Inför hedersbrott som straffskärpning samt kunskapshöjande insatser som ett redskap för att identifiera, bemöta, förebygga och bekämpa hedersbrott.
- Tillämpningen av lagen om stärkt skydd mot barn- och tvångsäktenskap ska ses över och skärpas.
- Motverka surrogatmödraskap både nationellt och internationellt.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 6. *Exploatering av kvinnokroppen*

Hälsning från våra gäster, Jesper Eneroth, gruppleadare för S i Kyrkomötet

Jesper Eneroth tackar för inbjudan och säger att det är extra kul att vara hos S-kvinnor eftersom han tillhör en av dem som varit med i S-kvinnor längre än i partiet. Hans mamma var sekreterare i Kronobergsdistriktet när han föddes.

I höst är det kyrkoval. Svenska Kyrkan är med sina 6,2 miljoner medlemmar Sveriges största organisation och Socialdemokraterna är den största gruppen i kyrkomötet. I år är viktigare än någonsin att vi kan mobilisera och kämpa för allas lika värde och rätt. Det en riktig kamp mot den samlade kristna högern eftersom det spelar stor roll vad Svenska kyrkan säger.

”Många anser att det är ett bortglömt val, men det känns inte så i år och jag önskar att vi kan lova varandra att det inte blir så.”

Dagordningspunkt 14.7 Internationell solidaritet

7. INTERNATIONELL SOLIDARITET

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
07:01	Om vapenexport	Österlens S-kvinnor	Bifall

6. Internationell solidaritet

S-kvinnor har en lång tradition av internationellt freds- och solidaritetsarbete. Vi är övertygade om att det är grunden för att hantera även dagens oroväckande utveckling i världen. Vi ser hur kvinnors rättigheter urholkas, hur krig och klimatförändringar i världen drabbar kvinnor och driver dem på flykt.

Kvinnors ekonomiska och politiska egenmakt är långt ifrån en självklarhet, fastän samhällena och världssamfundet skulle tjäna på ökad jämställdhet, minskad fattigdom och ökad ekonomisk tillväxt.

Internationellt samarbete

Kvinnokampen kan bara vinnas genom internationellt samarbete med andra organisationer och civilsamhällen. Ett viktigt verktyg i kampen för kvinnors rättigheter är FN:s kvinnokonvention, som måste inkorporeras i svensk lagstiftning. I FN:s utvecklingsmål ”Agenda 2030” finns också jämställdhetsmål, som att avskaffa våld mot kvinnor, stärka kvinnors ekonomiska självständighet, ge kvinnor rätt till sexuell och reproduktiv hälsa samt avskaffa könsstämpning, barn- och tvångsäktenskap. S-kvinnor kämpar för att alla världens länder ska nå målen senast 2030.

Sverige ska själv sätta ramarna för internationella samarbeten och inte söka medlemskap i militäralliansen NATO. Våra internationella insatser ska i första hand vara fredsfrämjande och fredsbevarande, under FN-flagg.

S-kvinnor arbetar för en aktiv freds- och nedrustningspolitik. Vi vill se en kärnvapenfri värld. Svensk vapenexport får inte ske till diktaturer och länder som kränker mänskliga rättigheter.

Kvinnors deltagande för fred och säkerhet

De främsta hoten mot människors grundläggande rättigheter och säkerhet är globala: fattigdom, sjukdomar och epidemier, klimatförändringar, krig, sexuellt våld och terror.

Kvinnors deltagande i fredsprocesser och konflikthantering leder till ökad strävan mot fred och säkerhet, och främjar återuppbyggnadsprocesser efter krig. Forskning visar på samband mellan samhällets jämställdhet och minskad våldsbenägenhet och korruption.

S-kvinnor fortsätter att driva frågan om ett svenskt erkännande av ett fritt Västsahara.

FNs agenda för kvinnor, fred och säkerhet – resolutionen 1325 – måste implementeras i det globala förebyggande arbetet. Nationella handlingsplaner ska synliggöra och stärka kvinnors deltagande, makt, inflytande och säkerhet, både före, under och efter konflikter. Genusrådgivare ska finnas med vid utlandsmissioner, i flyktingläger och i processer för att återuppbygga samhällen.

FN och andra internationella organ som beslutar om fred och säkerhet skall ha en jämn representation av kvinnor och män. Fler kvinnor behöver synas som ledare och förebilder på höga positioner. Fredsavtal som inte tar hänsyn till kvinnors perspektiv eller deltagande ska inte vinna gehör.

Sexuellt våld

Det sexuella våldet i krig och konflikter rör sig inte om enskilda övergrepp, utan om en systematiserad krigsföring som slår sönder kvinnors liv och hela samhällen. Syftet varierar med konflikterna. Det kan vara för att utrota en etnicitet eller folkgrupp eller för att förnedra och smutskasta offren och deras familjer.

En feministisk utrikespolitik kännetecknas av ett helhetsgrepp. Den arbetar för att stoppa den patriarkala krigskulturen, återuppbygga säkra fungerande rättsstater, minska fattigdomen och uppfylla grundläggande krav som skola och utbildning. Kvinnor och kvinnoorganisationer måste delta aktivt i arbetet med att formulera behov och åtgärder.

Jämställt bistånd

Jämställdhet är avgörande för att minska fattigdom och biståndet ska därför riktas till insatser som främjar jämställdhet. I detta sammanhang är det extra viktigt att frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) prioriteras. Biståndssatsningar riktade till kvinnor har visats ge gott resultat för hela samhällen. När biståndet fördelas jämställt ges kvinnor möjlighet att förändra sina liv samtidigt som fattigdomen minskar för alla. Biståndspengar ska inte gå till flyktingmottagande i Sverige, utan komma personer i utsatta länder till del.

Internationellt fackligt samarbete

Allas rätt till arbete och ekonomisk självständighet är grunden för jämställdhet. Socialdemokratin och fackföreningsrörelsen måste fortsätta verka tillsammans med föreningar och arbetsplatser, för ett arbetsliv byggt på demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter i alla länder. S-kvinnor står bakom Internationella arbetsorganisationens (ILO) åtta grundläggande konventioner om fri förenings- och förhandlingsrätt, mot barnarbete, mot slav- och tvångsarbete, mot diskriminering och för jämställda löner och sociala minimirättigheter för löntagare i hela världen.

I en global världsekonomi blir ILOs kompetens för att stärka internationell arbetsrätt allt viktigare. ILOs status måste höjas, dess arbete bör respekteras och främjas internationellt, av regeringar och andra internationella organ. ILOs och även Organisationen för ekonomiskt

samarbete och utveckling (OECD) uppförandekoder för multinationella företag är idag bara frivilliga. Genom att stärka uppförandekoderna kan vi påverka och förbättra villkoren för arbetare världen över.

S-kvinnors krav:

- Sverige förblir militärt alliansfritt.
- Sverige ska inte söka medlemskap i militäralliansen NATO.
- Sverige ska arbeta aktivt för nedrustning, fred och en kärnvapenfri värld.
- Svensk vapenexport får inte ske till diktaturer och länder som kränker mänskliga rättigheter.
- Kvinnokonventionen ska inkorporeras i svensk lag.
- Motverka barnäktenskap, hedersbrott och månggifte både i Sverige och utomlands.
- FNs agenda för kvinnor, fred och säkerhet, resolutionen 1325, ska implementeras i det globala förebyggande arbetet.
- Fördöm alla former av sexuellt våld i krig och konflikt enligt FN-resolutionerna 1820 och 1960.
- SRHR-frågor ska prioriteras i biståndsarbetet.
- FN och andra internationella organ som beslutar om fred och säkerhet skall ha en jämn representation av kvinnor och män.
- Genusrådgivare ska finnas med på utlandsmissioner, i flyktingläger och i processer för att återuppbygga samhällen.
- Biståndspengar ska inte gå till flyktingmottagande i Sverige utan komma personer i utsatta länder till del.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 7. Internationell solidaritet.

Ajournering

Förhandlingarna ajourneras för lunch 12.20

Förhandlingarna återupptas 13.15

Dagordningspunkt 14.8

Kvinnor och migration

8. MIGRATION OCH INTEGRATION

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
08:01	Förbättra alternativt förstatliga flyktingboenden	Värmlands distrikt	Avslag
08:02	Prioritering av flickor och kvinnor i samband med kvotflyktingmottagande	Sthlm stads distrikt	Bifall
08:03	Tidsbegränsade uppehållstillstånd	Västerbottens distrikt	Bifall
08:04	Obligatorisk registrering av äktenskap	Värmlands distrikt	Avslag
08:05	Ett humant flyktingmottagande	Skånes distrikt	1 Bifall
			1 Bifall
			3 Avslag
			4 Avslag

7. Kvinnor och migration

Migration

Människor har flyttat på sig i alla tider. Enligt Världsbanken fanns 2015 cirka 250 miljoner internationella migranter. De allra flesta har migrerat för att arbeta, oftast i samma region eller i länder med relativt lika välbefinningsnivå. År 2015 befann sig också rekordmånga människor på flykt undan förföljelse, krig och förtryck, omkring 60 miljoner enligt UNHCR. Den stora majoriteten befinner sig på flykt inom det egna landet eller i flyktingläger i närområdet, en liten andel tar sig vidare till andra regioner och kontinenter.

Det kommer ofta i skymundan att hälften av världens migranter är kvinnor. Längre har kvinnors migration setts som en effekt av mäns migration, men kvinnor migrerar också på egen hand och med egna motiv, framför allt vid arbetskraftsmigration. Det innebär ofta stora risker för exploatering och utnyttjande. Många av kvinnorna arbetar med hushållsarbete, med ytterst dåliga och osäkra villkor. Rättigheter och regleringar för arbetskraftsmigration måste stärkas. Facklig-politisk samverkan är viktigt, inte minst globalt och bilateralt. Sverige bör ratificera FNs konvention om migrantarbetares rättigheter (CMW) och arbeta för att andra EU-länder gör detsamma.

Även på flykt är flickor och kvinnor särskilt utsatta och löper stor risk att utnyttjas sexuellt och bli offer för människohandel. Flyktingsituationen har blottlagt stora brister i EUs flyktingpolitik och mottagande. Sverige måste vara drivande för att säkra lagliga vägar till Europa och verka för ett ökat globalt ansvarstagande för människor på flykt. Det internationella samfundet måste också göra större ansträngningar för att komma åt orsakerna till flykt och för att hantera flyktingmottagandet värdigt.

På grund av katastrofer och konflikter orsakade av klimatförändringarna måste vi ha beredskap för att antalet flyktingar ökar. Det behövs globalt, regionalt och nationellt ansvarstagande för att säkra asylrätten och förhindra den pågående urholkningen av asylsökandes rättigheter. I detta arbete ska Sverige vara ett föregångsland.

Det behövs ett ökat feministiskt fokus i flyktingpolitiken, som uppmärksammar kvinnors särskilda utsatthet på flykt och stärker bedömningar av kvinnors skyddsskäl. Sverige behöver också stärka arbetet för ensamkommande flyktingbarn, både flickor och pojkar, och för HBTQ-personer på flykt. Deras särskilda utsatthet måste uppmärksammas och deras skyddsskäl måste uppvärderas.

Mottagande

I linje med internationell rätt och den moraliska övertygelsen hos de flesta har Sverige åtagit sig att ta emot människor i behov av skydd. S-kvinnor står upp för en solidarisk värld där asylrätten är central. Asylsökande som har skyddsgrund ska ha rätt till permanent uppehållstillstånd och familjeåterförening.

En human flyktingpolitik behöver ett mottagningssystem som kan anpassas till snabba förändringar i antal asylsökande. Vi har ett relativt välfungerande mottagande men har också kunnat se hur vissa samhällsfunktioner blivit väldigt ansträngda när antalet asylsökande ökat snabbt. En solidarisk fördelning av asylsökande mellan kommunerna är en nyckelfaktor för att skapa ett bättre mottagningssystem och stärka acceptansen för flyktingmottagandet.

Etablering

Människor som kommer till Sverige ska ges möjligheter att bygga sitt liv här. Det kräver ett värdigt mottagande och en välfungerande etablering. Snarast efter ankomsten till Sverige ska asylsökande ges en grundläggande orientering om svenskt samhällsliv och de demokratiska värderingar som styr detta.

Att tidigt få tillgång till utbildning, praktik eller arbete är viktigt för att människor så snabbt som möjligt ska få en egen inkomst och makt över sina egna liv. Här är folkhögskolorna och studieförbunden en viktig resurs och kan fungera som en brygga in i samhälle och arbetsliv. Det bidrar också till den ekonomiska utvecklingen och är lönsamt för hela samhället. Statens egen kapacitet av anläggningsboenden bör vara på en sådan nivå att behovet av att upphandla boenden med tveksam kvalitet till dyra priser minimeras. Lagen om eget boende (EBO) som ger asylsökande rätt till ersättning för boende de ordnat på egen hand måste ses över. Den måste garantera en värdig boendesituation och minska segregationen.

Barn som kommer till Sverige ska så snabbt som möjligt börja förskola eller skola och få stöd på den nivå de befinner sig. Tiden nyanlända barn går i förberedelseklass ska vara så kort som möjlig, så att de snabbt kommer in i ordinarie klasser.

Svenska för invandrare (SFI) behöver göras mer tillgänglig och flexibel och ta hänsyn till att människor har olika bakgrund och förutsättningar. För att effektivisera SFI bör undervisningen kunna ges redan under ansökningstiden. Det snabbar på inläringen och göra väntetiden för asylsökande mer meningsfull. SFI bör också kunna läsas under föräldraledighet, för att framför allt hjälpa kvinnor i etableringsprocessen. Barnomsorg ska erbjudas i den utsträckning som krävs för att fullfölja studier.

Nyanländas utbildning och erfarenheter måste tas tillvara. Många som kommer hit har kunskaper och yrkesfärdigheter som den svenska arbetsmarknaden har stora behov av. Samtidigt som andra har låg utbildningsnivå och svårt att ta sig in på den svenska arbetsmarknaden. Etableringsinsatserna måste täcka in allt från validering av akademiska meriter och yrkeserfarenheter, till alfabetisering och grundläggande kunskapsuppbyggnad. Det är nödvändigt med förbättrad och utökad samverkan mellan olika myndigheter vid etableringsinsatser.

Särskilt svårt att ta sig in på arbetsmarknaden har kvinnor. Samtidigt domineras de särskilda insatser som görs för nyanlända, som instegsjobb, av män. En strategi för att bryta denna dominans bör tas fram så att fler kvinnor kan delta i utbildning och arbetsliv. Om utrikesfödda kvinnor skulle delta på arbetsmarknaden i samma utsträckning som inrikesfödda kvinnor, så beräknas BNP-nivån bli 1,5 procent högre, arbetslösheten en procentenhet lägre och de offentliga finanserna skulle stärkas med ca 37 miljarder kronor. Att fler kommer i arbete, och därmed får möjlighet till egen försörjning, är en avgörande faktor för en lyckad etablering i arbets- och samhällslivet och för en ökad ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män.

S-kvinnors krav:

- Sverige ska ratificera FN:s konvention om migrantarbetares rättigheter (CMW).
- Sverige ska vara drivande för att säkra lagliga vägar att söka asyl i Europa.
- Sverige ska driva på för ett solidariskt mottagande i hela EU.
- Sverige ska verka för ett ökat globalt ansvarstagande för människor på flykt.
- Uppmärksamma utsattheten för kvinnor, ensamkommande barn och HBTQ-personer på flykt och uppvärdera deras särskilda skyddsskäl.
- Permanenta uppehållstillstånd ska gälla för alla som beviljats status som flyktingar och skyddsbehövande.

- Personer som fått uppehållstillstånd ska ha rätt till familjeåterförening.
- EBO-lagen ska avskaffas och ersättas med ett system som minskar trångboddheten och ökar möjligheten för en god etablering.
- SFI ska kunna läsas redan under ansökningstiden och under föräldraledighet.
- Förbättra och utöka samverkan mellan olika myndigheter vid etableringsinsatser.
- Kvinnors deltagande på arbetsmarknaden ska öka.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 8. *Kvinnor och migration*

Dagordningspunkt 14.9

Övriga

9. ÖVRIGA

MOTION		KLUBB/DISTRIKT	KONGRESSENS BESLUT
09:01	God man, förvaltare och förmyndare	Sthlm stads distrikt	Avslag
09:02	Lagstifta om jämkning av kostavgifter	Skånes distrikt	Besvarad
			att verka för att avgiftssystemet inom äldreomsorgen ses över för att skapa mer jämställdhet, rättvisa och transparens
09:03	Bostadstillägg för pensionärer	Skånes distrikt	Bifall

ORDLISTA

Kongressen bifaller yrkande på att det i slutet av programmet skall finnas en ordlista där förkortningar och vissa uttryck och ord förklaras.

Beslut

Kongressen beslutade:

att uppdra till förbundsstyrelsen att se till att en ordlista på ett lämpligt sätt läggs till sist programmet.

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa avsnittet 9. *Övrigt*

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa förbundsstyrelsens förslag till skrivningar i det politiska programmet "*Den feministiska kampen*"

Beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa förbundsstyrelsens skrivningar gällande utlåtanden på motioner.

Dagordningens punkt 15

15.1 Aktuell fråga till förbundsstyrelsen

Aktuell fråga till kongressen -

Beslut

Kongressen beslutade:

Inga frågor fanns.

15.2 Uttalanden

Beslut

Kongressen beslutade:

att anta följande uttalanden:

Stefan Löfven, vad hände med lagstiftningen mot sexistisk reklam?

S-kvinnors kongress kräver lagstiftning mot sexistisk reklam och marknadsföring. Exploateringen av kvinnokroppen och sexualiseringen av det offentliga rummet måste få ett stopp. Det nedvärderar kvinnor och leder till psykisk ohälsa på grund av synen på kvinnan som förmedlas, samt de snedvridna kroppsidealen.

Kvinnor är inga varor som kan konsumeras, vilket sexistiskt bildspråk ger sken av. Det är omöjligt att uppnå jämställdhet mellan könen så länge stereotypa skildringar av kvinnor och män inom media och reklam reproduceras.

S-kvinnor har länge drivit kravet att förbjuda sexistisk reklam, men fortfarande saknas lagstiftning på området. Idag är det Reklamombudsmannen (RO) som avgör om en reklam är olämplig. Men RO är ingen myndighet och har inga sanktioner att tillgå. Vidare finns det inga rättsliga påföljder för fälld reklam.

Inför valet 2014 var det ett vallöfte från Socialdemokraterna och Stefan Löfvén att förbjuda sexistisk reklam. Nu har snart en hel mandatperiod gått men inget har hänt.

Nu är det dags att regeringen går från ord till handling, S-kvinnor vill se ett konkret lagförslag mot sexistisk reklam.

S-kvinnor kräver säker förlossningsvård i hela landet

Just nu pågår S-kvinnors kongress i Karlstad, där ombud från hela landet samlats för att bland annat anta S-kvinnors nya politiska program ”Den feministiska kampen”. Det är inte minst en kamp för en jämställd vård och hälsa.

Inom hälso- och sjukvården är mannen norm. Kvinnors hälsa och sjukdomar ges lägre prioritet och sämre ekonomiska förutsättningar. Inte minst är det tydligt inom förlossningsvården.

På många orter i Sverige råder stora problem inom förlossningsvården. Fulla förlossningssalar, barnmorskor som kämpar för att få tiden att räcka till och kvinnor som inte får plats på sitt närmaste sjukhus utan istället tvingas åka till andra städer eller i extrema fall utomlands för att föda.

Två av tre sjukskrivna idag är kvinnor, vilket inte är någon slump. Det hänger ihop med kvinnors sämre arbetsvillkor och arbetsmiljö, sämre möjligheter till frihet och makt över sina liv. För anställda inom förlossningsvården tillkommer också en stark emotionell stress över att varken kunna garantera hälsa eller säkerhet för mammorna och barnen.

Ur frustrationen över situationen inom förlossningsvården startades Födelsevrålet, en brukarorganisation för födande innan, under och efter förlossningen. Idag arrangerar de #bbmarschen i 15 städer i landet.

S-kvinnor stödjer Födelsevrålets krav på säker tillgång till förlossningsvård i hela landet. Kvinnor ska aldrig behöva oroa sig över att inte få säker vård under graviditet, förlossning och eftervård

Hög tid att investera i fred

S-kvinnor oroas över att det runt om i världen pågår en militär upprustning, att allt fler terrordåd sker, de högerextrema rörelserna växer och kvinnors rättigheter urholkas. Många människor känner oro.

Samtidigt blir de progressiva och goda krafterna i världen starkare! Allt fler syns och hörs i kampen för allas lika värde. Även vi S-kvinnor märker av det växande engagemanget. Vi fortsätter öka, både i medlemsantal och i aktivitet. Vi är Sveriges största kvinnoförbund, och vi fortsätter ta den feministiska kampen varje dag.

Vi är övertygade om att jämlikhet och jämställdhet är grunden för att hantera och lösa de säkerhetspolitiska utmaningar vi står inför.

Som S-kvinnor har vi en lång tradition av internationellt freds- och solidaritetsarbete. Det är en viktig del av det nya politiska programmet, ”Den feministiska kampen” som i helgen antas på S-kvinnors kongress 2017 där utrikesminister Margot Wallström är en av gästerna.

”Runt om i världen pågår en upprustning och om vi tror att enbart militär upprustning kommer lösa utmaningarna för vår försvars- och utrikespolitik så är vi illa ute. Det måste också handla om att investera i freden. Där har S-kvinnor en viktig roll att spela”, säger Margot Wallström.

S-kvinnor kräver:

- Att Sverige förblir alliansfritt och att vi inte söker medlemskap i NATO.
- Att Sverige aktivt arbetar för nedrustning och en kärnvapenfri värld, samt att inga vapen får exporteras till diktaturer, eller några länder som kränker mänskliga rättigheter.
- Att SRHR-frågor, om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, måste prioriteras i biståndsarbetet för att värna kvinnors liv och hälsa.
- Att alla former av sexuellt våld i krig och konflikter ska fördömas enligt FNs resolutioner 1820 och 1960.
- Att FN och andra alla internationella organ som beslutar om fred och säkerhet ska ha en jämn representation av kvinnor och män.

Dagordningens punkt 16

Avslutning

Insamlingen till Syriskas kvinnors nätverk inbringade 3.164 kronor

Insamlingen till Ikweshi Sydafrika inbringade 1.218 kronor

Förbundsordförande Carina Ohlsson avtackade avgående ledamöter i styrelsen samt presidiet med en resväska med S-kvinnors logga. Hon riktade ett speciellt tack till Värmlandsdistriktet för allt arbete de lagt ner och förklarade därefter 2017 års kongress för avslutad, kl.14.50, med att inbjuda till allsång, Internationalen.

Vid protokollet:

.....
Ann-Charlotte Visén

.....
Anneli Karlsson

.....
Amanda Green

.....
Lisbet Björklund

Justeras:

.....
Monica Enarsson

.....
Camilla Persson

.....
Carina Fredén